

Helyi Esélyegyenlőségi Program

RUM
Község Önkormányzata

2018-2023

Felülvizsgálva: 2020. december

Felülvizsgálva: 2022. december

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	13
Célok	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	24
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	63
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	85
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	86
1. A HEP IT részletei	86
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	86
Jövőképünk	86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	87
3. Megvalósítás	91
3.1 A megvalósítás előkészítése	91
3.2 A megvalósítás folyamata	91
3.3 Monitoring és visszacsatolás	94
3.4 Nyilvánosság	94
3.6 Érvényesülés, módosítás	95
4. Elfogadás módja és dátuma	97

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Rum község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Rum község Vas megye Rába-parti települései közé tartozik, sík területen fekszik Szombathelytől 20 km-re délkeletre. A tengerszint feletti magassága mintegy 160 méter. A Rába folyó bal partján, a 87-1-es főközlekedési út Szombathely-Kám közti átkelési szakaszánál, és a Sárvár-Rábadé közötti összekötő út kereszteződése körül terül el.

A település autóbusszal elérhető Szombathelyről, Sárvárról és Vasvárról is.

Éghajlata

A Rába menti térségre a mérsékelt hűvös és csapadékos éghajlat jellemző. Az évi átlagos

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

csapadék mennyisége 650-700 mm között van. Az enyhébb szubatlanti hatás érvényesülése miatt az éves napsütéses órák száma is viszonylag magas. Az éghajlati viszonyok fő vonása, hogy ritka a forró nyár és gyakori a nem túl hideg tél. Az évi középhőmérséklet 9,5-10 °C, nyári napok (max.25 °C) száma 65 feletti. Uralkodó széliránya az É-i.

Területe

A község belterülete 121 ha, külterülete 1511 ha, melynek valamivel több, mint felét (53%) a mezőgazdaságilag művelt szántó területek foglalják el. Főként a Rába mentén jelentős – az országos (18°) átlagot is meghaladó (28,5%) kiterjedésű erdőterületek is találhatók. A magasabb talajvízállású mélyebb (ártér) területeket nagyobb részt kivettnek minősülő mocsaras részek foglalják el. A Rábát kísérő (puhafás) fűz-nyár és a valamikor nagyelterjedésű tölgy-kőris-szál (keményfás) ligetek megmaradt természetes és természet közeli erdőállományai az országos és megyei ökológiai hálózat vizes-nedves gyepekhez kapcsolódó elemeiként fontos alkotó részei a tájnak. A település belterületének közelében kanyargó Rába folyó természet közeli mederállapotú, számos holtággal, mély fekvésű mocsaras területtel, gazdag növény és állatvilággal rendelkező folyó menti ökológiai folyosó jellegű, ártéri ligeterdei, vízi- és vízparti ökoszisztémát alkotó élőhely láncolata a NATURA 2000 európai jelentőségű természetvédelmi területnek is részét képezi.

Rum község belterületétől távolabb a 87-es főút melletti u.n. Rumi (Bezerédj-Széchenyi) kastély parkja a hozzá kapcsolódó erdőterülettel is jelentős eleme a község zöldfelületi részének. A műemléki védettségű romantikus neogót stílusú kastélyhoz tartozó 6 ha-os parkban számos méretes, értékes, ritka fapéldány: kaukázusi jegenyefenyő, hemlok fenyő, juhar, ambrózi tölgy, továbbá kocsányos és csertölgyek is találhatók. Földje barna erdei talaj, a Rába folyó közelében hordalékos. Mezőgazdasági terület. A Rába árterein nagyobb erdőségek húzódnak, főleg a folyó jobb partján. Az erdők faállománya vegyes. A tölgy, juhar, éger, akác, fűz, nyár mellett más fafajták is megtalálhatók. Az ártéri erdőkben elsősorban őz, szarvas és vaddisznó található. A Rába folyóban a halállomány összetett, vegyes képet mutat: ponty, márna, keszegfélék, harcsa, süllő, stb. Az erdőségben, a kaszálókon és réteken többfajta gomba található. Jellemző gombafajták: őzláb gomba, szegfű gomba, csiperke, lila pereszke, stb. Nagyon sokféle mezei és erdei virág is megtalálható a környéken. Csodálatossá teszi az őszi réteket a nagy mennyiségben nyíló őszi kikerics. Tavasszal a hóvirág, tözike, gólyahír virít az erdőkben, réteken. A környéken látható vadvirágok felsorolása szinte lehetetlen. Az erdőkben a mohák, zuzmók sokféle fajtájára lelhetünk. A település a valamikori Ős-Rába kavicságyán épült fel. A Rába mostani medre az idők folyamán alakult ki, ezért nagy valószínűséggel több száz méterrel nyugatabbra folyhatott az ősidőkben. Ezt látszik bizonyítani az is, hogy lakóházak, épületek alapozása során nem sokkal a földfelszín alatt kavicsréteg húzódik. A kavicságyban elszenesedett famaradványok is ezt igazolják. A kavicsréteg az öklömnyi méretet is meghaladó kövek mellett máshol nagyon finom homokszemcséjű rétegeket tartalmaz. Egyes dokumentumok a falu határában későbronzkori temetőt említene. A Rába rumi szakaszából egy bronz tű került elő.

Falutörténet

Terra Rum - ez áll abban az okiratban, amelyben először említik a község nevét. A terra szó földet jelent, ami arra utal, hogy ezen időpontban nagy valószínűséggel lakatlan volt a község mai területe. (Meg kell jegyezni azonban azt is, hogy a terra szónak több jelentése van. pl. égitest, szárazföld, a föld felszíne, talaj, ország, tartomány, világ. A régi térképeken a szárazföldet pl. terraként írták. Jelenlegi ismeretek szerint 1246-ban említi meg először okirat Rumot, mint Rum földjét, néhány évvel a tatárjárás után, IV. Béla király idejéből. A római korban itt vezetett át a Rábán, Sabariából Pannonia keleti felébe vezetőút, melyet az 1970-ben végzett ásatások is megerősítettek. A történelemben olvasható Rumról, mikor a törökök 1532-ben Kőszeg ellen vonulva elfoglalták az itteni várat, a Rákóczi szabadságharc idején, amikor a kuruc csapatok itt keltek át a folyón, később mikor mezővárosi rangja volt, és jegyezték választókerületi székhelyként is.

A falu ékessége, és legfőbb nevezetessége a templom, amely 700 éves múltra tekint vissza. Három építészeti stílus jegyeit viseli magán. Román stílusú a torony és a nyugati homlokzat. Ugyanezt a stílust képviselik a templom déli falán található lőrészerű ablaknyílások is. Gótikus a nyugati főbejárati ajtó, melyen át először egy keresztboltozatos kapualjba jutunk. Innét vezet egy XVI. században épült csúcsíves, kőkeretes ajtó a templom hajójába. A hajó három barokk boltszakaszos részből áll. Ehhez csatlakozik a félköríves záródású barokk szentély. Szintén barokk jellegűek a déli oldalon található félköríves ablakok. A sekrestye és az oratórium, valamint a torony oldalán található toldalékok már sokkal későbbi eredetűek. A templom északi oldalán található ajtónyílás egy - jelenleg csak alapjaiban látható - épülethez biztosította a közlekedést. (valószínűleg sekrestye volt) Jellegzetes külső falfestmények az ún. gyémánt qváderek, melyek a templom felújítása során restaurálásra, illetve több helyen kiegészítésre kerültek. A legelső templomról nem sokat tudunk. A XIII. században épült. Ugyanaz az építőbrigád építette, amelyik a jákit és a csempeszkopácsit. A későbbiekben a templom többször átépítésre, bővítésre került. Eredeti méretei jóval kisebbek voltak illetve lehettek a mostaninak. Ezt egyébként igazolta a felújítás előtt végzett kutatómunka is. A mai műemlék plébániatemplomról - vagy annak elődjéről - egy 1307-ben keletkezett oklevél tesz említést. Kegyura az a Móric tárnokmester, aki 1263-ban a falu kegyúri jogait megkapta. Későbbi fenntartója, kegyura a Rumi család volt egészen a XIX. sz. végéig, utolsó fenntartója pedig gróf Széchenyi Imre. Mikortól a gróf kegyúri feladata megszűnt, a hívek gondozzák a templomot. 1418-ban keletkezett oklevélből arról értesülhetünk, hogy a templom védőszentje Szent László király, és azóta napjainkig folyamatos plébániánkon Szent László király tisztelete.

A rumi Bezerédj (majd Széchenyi) kastély építésének pontos idejét nem sikerült felkutatni.

Valószínű, hogy a XIX. század első évtizedeiben, esetleg még ezt megelőző időkből építhették a Bezerédjek klasszicista stílusban.

A kastély eredeti felépítettsége (később bővítették) igazán különleges lehetett abban, hogy kocsival lehetett behajtani az épületbe, amelyet nyeregvető fedett, fűtése kandallókkal és cserépkályhákkal történt. Széchenyi Péter a tulajdonába került régi kastélyt, az északi és a déli oldalon erőteljesen átalakította, illetve folytatta a Bezerédjek által megkezdett bővítést. Ennek hatására teljesen megváltozott az épület arculata. A XIX-XX. századi kastélyfelújítások során a stílusjegyek keveredtek, ezért is beszélhetünk klasszicista stílusról. Érdekes és építészetiileg meghökkentő, hogy a főhomlokzati rész jobb sarka félköríves, míg a többi szögletes. 1953. évtől a kastélyban középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek gyógypedagógiai oktatása, nevelése folyik. A régi kastélyban a csigalépcsőket megszüntették és fürdőszobákat, mellékhelyiségeket alakítottak ki a helyükön. A legnagyobb belső változást a széles pihenővel is ellátott lépcsőzet kialakítása jelentette. A lépcsőt nagyon szép, faragott fából készült korlát kíséri, amely ma is eredeti formájában látható. A kastélyt – amely a Vas Megyei Önkormányzat tulajdona – 8 hektáros parkerdő és 3 hektáros kertészet veszi körül. A keleti és nyugati oldalát kör keresztmetszetű élő sövény díszíti, amely rendkívül szépen gondozott, akár csak a kastély együttes.

A Szombathely–Rum-vasútvonalat 1894. december 9-én nyitották meg és 1974. május 25-én zárták be. A MÁV 18-as számú, egyvágányú, nem villamosított mellékvonala volt. Bár többször tervezték meghosszabbítását Túrja felé Szombathely–Balaton-vasútvonalként, mégis megszüntetésre került.

A község nevének kialakulásával kapcsolatban több vélemény ismert. A korábbi vélemények szerint Rum község neve a német Ruhm, vagy Ruhman személynévből származik. Ezt látszana igazolni az is, hogy Ausztriában, Tirolban Rum bei Innsbruck (Innsbruchnál lévő Rum) helységnév található. Egyes vélemények szerint a község a Rummy családról kapta a nevét. Ez azonban kizárt, mivel 1246-ból származó okiratban szereplő Rum idején még okiratok nem említették a Rummy családot. Ez a családnév csak a XIV. században tűnik fel, ezért nagy a valószínűsége annak, hogy a család kapta a nevét a községről és nem fordítva.

A település bemutatása lakónépesség, állandó népesség, öregedési index, belföldi bevándorlások, természetes szaporodás tekintetében.

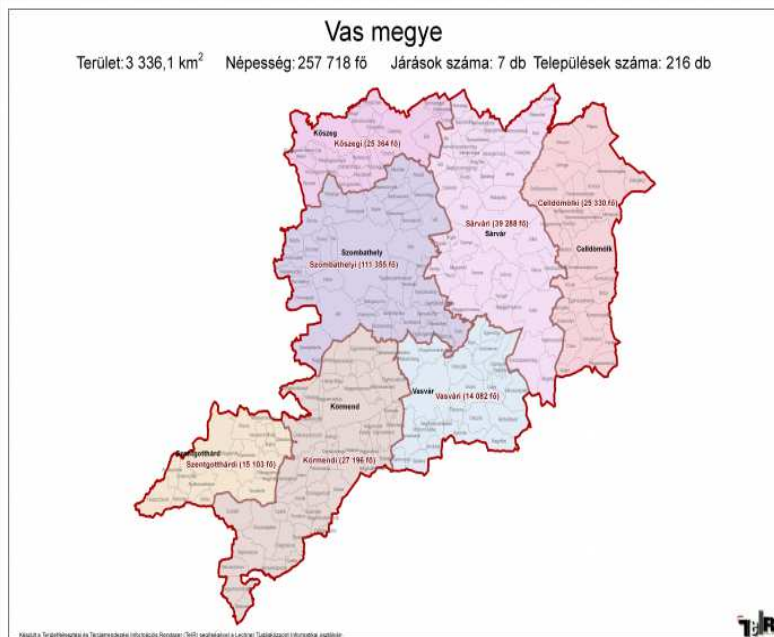
Rum a Nyugat-dunántúlon, Vas megyében a Szombathelyi Járásban található.

Vas megye Magyarországon a harmadik legkisebb megye, területe: 3336, 1 km², lakossága 253.429 fő (2021.12.31-i adat)

2013-ban a járásek létrejöttével Vas megyében 7 járás alakult. Zsenye község a **Szombathelyi Járáshoz** tartozik, mely járás a megyében a legnagyobb. **Negyven település** járási szintű közigazgatási feladatait látja el. A járás lakosságszáma 111.955 fő (2021.12.31.)

Az alábbi adat táblák Rum Község Önkormányzata HEP -jéhez készültek.
A táblák kitöltésének dátuma: 2022. november 10.
A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

Rum község demográfiai fejlődése az utóbbi időben egyenletes értéket mutat, melyeket az alábbi táblázatok szemléltetnek.

Az 1. táblázat a lakónépesség változását mutatja az elmúlt 5 évben, a 2.1. táblázat a 2021. évi állandó népesség korcsoport szerinti megoszlását szemlélteti.

A lakónépesség és az állandó lakóhellyel rendelkező népesség száma általában eltérő.

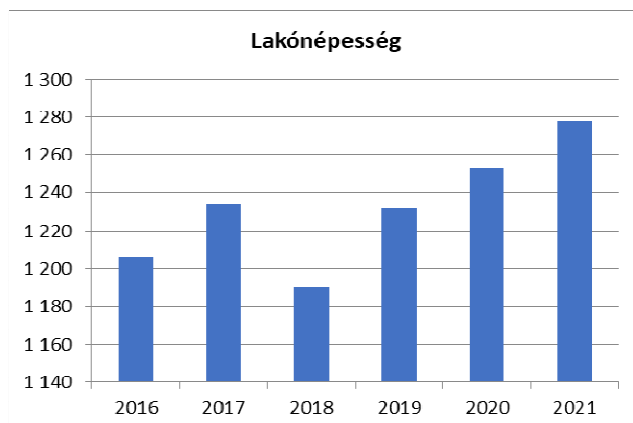
A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Az állandó lakóhellyel rendelkező személyek esetén figyelembe kell venni azokat is, akiknek van máshol tartózkodási helye, de a csak tartózkodási hellyel rendelkező személyeket nem.

Az így kapott számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	1 206	bázis év
2017	1 234	102,32%
2018	1 190	96,43%
2019	1 232	103,53%
2020	1 253	101,70%
2021	1 278	102,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

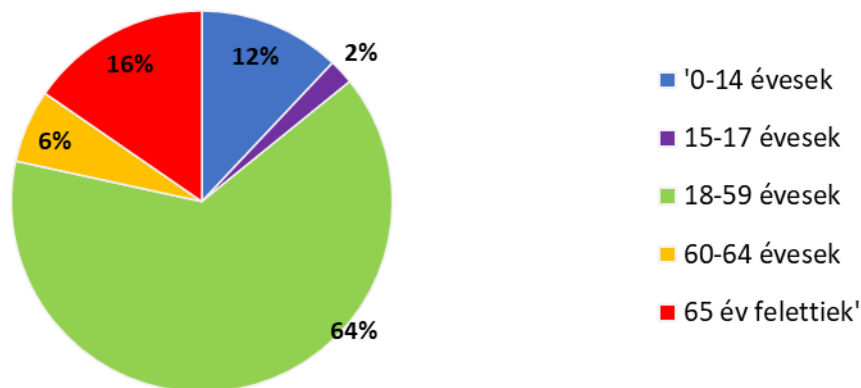

Településünkön 2018 óta a lakosságszám növekedése figyelhető meg.

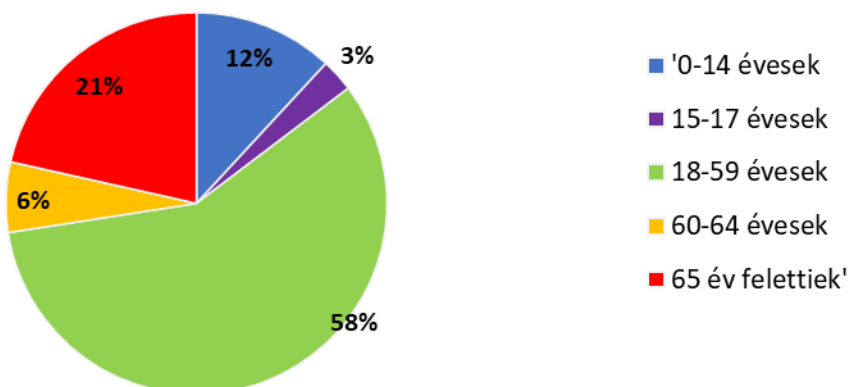
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	579	593	1172	49,40%	50,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			52	4,44%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	96	72	168	8,19%	6,14%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	16	29	1,11%	1,37%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	353	339	692	30,12%	28,92%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	30	31	61	2,56%	2,65%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	87	135	222	7,42%	11,52%

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal népességstatisztikai adatok

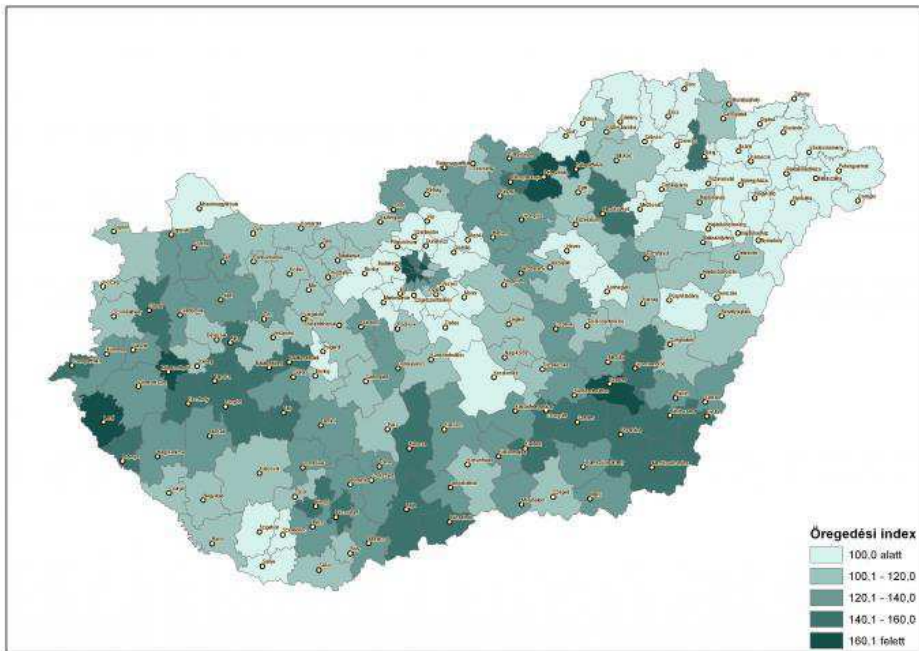
Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

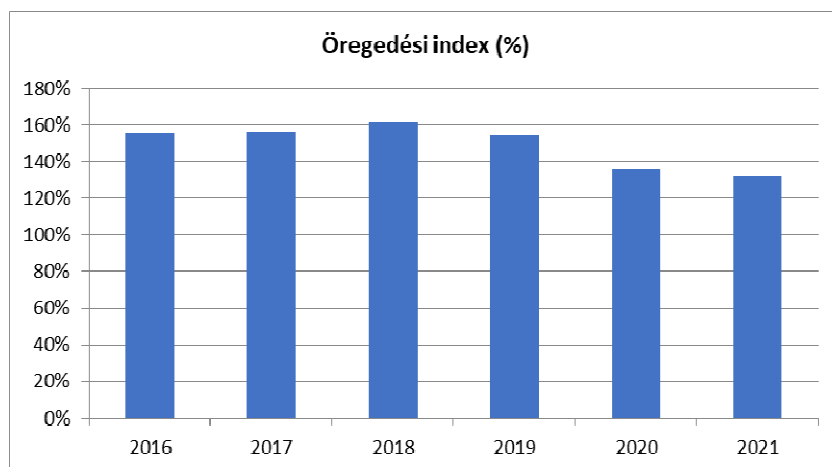

Térkép: TelR Tematikus Térképek

Rum állandó népességének összetételét elemezve megállapítható, hogy a 14 év alatti férfiak száma több, mint a nők száma, tehát igaz az a szociológiai megállapítás mely szerint több fiúgyermek születik, mint lány és számuk gyermekkorban így magasabb. A 18 éven felüli és a 60 év alatti korcsoport esetében is jellemzően a férfiak száma a több, viszont a 65 éven felüli népesség esetében is érvényesülnek a népesség statisztikai tézisek, mely szerint a nők száma ebben a korcsoportban már jelentősen meghaladja a férfiak számát.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	207	133	155,64%
2017	203	130	156,15%
2018	205	127	161,42%
2019	210	136	154,41%
2020	212	156	135,90%
2021	222	168	132,14%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból jól látható, hogy a településen az öregedési index lassan, fokozatosan csökken. Ez azt jelenti, hogy a fiatalok száma meghaladja az idősek számát. Összehasonlítva a két korcsoport adatait megállapítható, hogy amíg az állandó lakosság 65 évesnél idősebb korosztályának száma közel állandó, addig a 0-14 évesek száma fokozatosan növekvő tendenciát mutat, mely az öregedési indexre pozitív hatással bír.

A népesség számának alakulását annak növekedését és csökkenését és a település öregedési indexét is alapvetően a természetes szaporodás és fogyás, valamint a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol. A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és elvándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

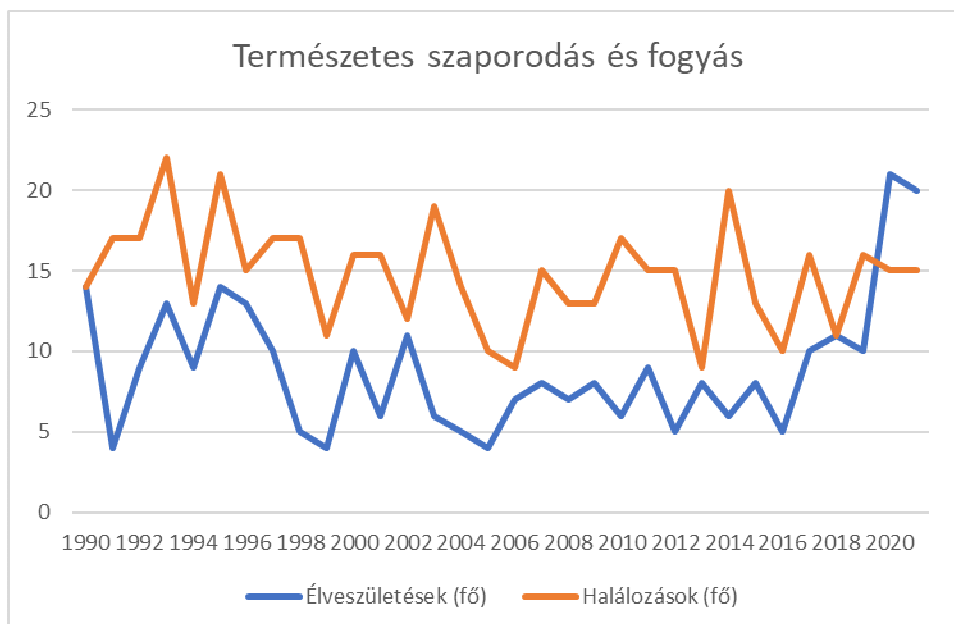
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	18,31
2017	3,28
2018	-17,33
2019	31,38
2020	10,46
2021	-3,16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból látszik, hogy az elmúlt hat évben - a 2018 évet leszámítva - minden évben kisebb-nagyobb mértékben az odavándorlás volt a jellemző.

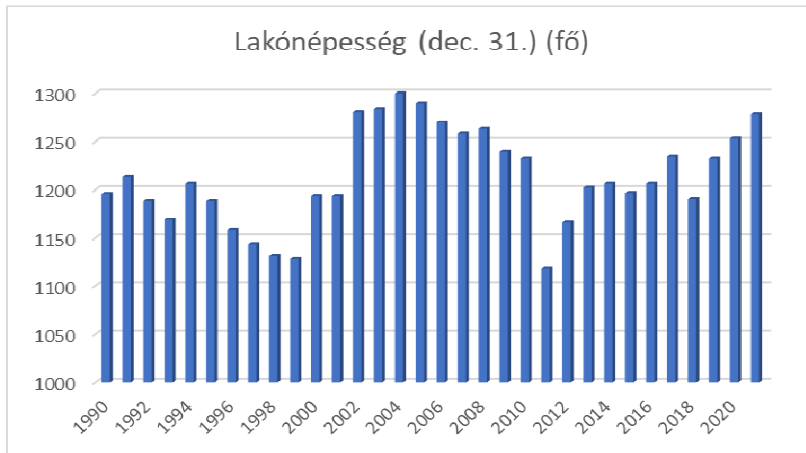
5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-4,16
2017	-4,92
2018	0,00
2019	-4,95
2020	4,83
2021	3,95

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adatok azt mutatják, hogy az elmúlt 30 évben minden évben a halálozások száma meghaladta a születések számát. Csak 2019 óta fordult meg a természetes szaporodás és fogyás üteme és növekedésnek indult.

Az elmúlt egy-két évtized időszakát jelentősen meghatározták a térségre is jellemző szuburbanizációs folyamatok, melyek a vándorlási egyenleg pozitivitását okozták a község tekintetében. Ennek köszönhető a lakosságszám növekedése és a 2019 után tapasztalható megemelkedett születésszám is, tekintettel arra, hogy a településre költözők jórészt fiatal családok voltak. A születés száma azonban csak az utóbbi években jelentős mértékű, amely most már meghaladja a halálozások számát.

Megállapítható, hogy 1990-től jelentős hullámvázás volt tapasztalható a lakónépesség számában. 1990-től 2000-ig csökkenés, majd 2000-től ugrásszerű növekedés látható. 2010-ben tapasztalható jelentős népesség csökkenés után folyamatos lassú, szakaszos emelkedés tapasztalható a lakónépesség számában.

Az régi házak megvásárlása és felújításának következtében lendült meg a lakosság száma az elmúlt években. Az önkormányzati telkek adás-vétele következtében a jövőben is várható a lakosságszám emelkedése.

A fenti demográfiai adatok és információk is jól mutatják, hogy a település életében is – akárcsak Magyarországon vagy a régióban – jelentős és hasonló változások voltak tapasztalhatók. Ezeket a változásokat olyan külső és belső tényezők okozták, melyek nehezen mérhetők fel (pl. települési előnyök és hátrányok, családi okok, generációs változások) és amely tényezők nagyobb régiókban is megfigyelhető általános társadalmi összetevők. (gazdasági folyamatok hatásai, gyermekvállalás időszaka kitolódott, kormányzati intézkedések, stb).

Rum község 2013 óta rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal.

Feladatunk a településünkön lévő esélyegyenlőség szempontjából megcélzott célcsoportokra vonatkozó adatok összegyűjtése, elemzése, összehasonlítása megyei, országos adatokkal. Feladatunk továbbá, hogy a helyzetfelmérés adataiból intézkedési tervet készítsünk, amely segítségével biztosíthatjuk az esélyegyenlőség szempontjából fókuszban lévő csoportok felzárkózását, hátrányaik csökkentését-megszüntetését, mind az oktatás, lakhatás, foglalkoztatottság, szociális és egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés területén.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték, megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékos, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy a diszkrimináció tilalmának betartásán túl erőfeszítéseket tegyünk a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, az idősek, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az esélyegyenlőségi politika tehát nem esik egybe az egyenlő bánásmód biztosításával: mindazon jogi és nem jogi eszközöket jelenti, amelyek azt a célt szolgálják, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.-, de legalább is csökkenjenek az érintett célcsoportokat érő hátrányok.

Az emberek egymáshoz való viszonyulásán, társadalmi kulturáltságán múlik, hogyan bántak a másik emberrel. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességeinek fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Rum Község Önkormányzat vallja, hogy az esélyegyenlőség biztosítása megillet mindenkit (függetlenül nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemi hovatartozástól, vallástól, családi állapottól) és tenni kíván ezen csoportok esélyegyenlőségének, egyenlőbánásmódjának biztosításáért.

Feladatunk a településünkön élő esélyegyenlőség szempontjából megcélzott célcsoportokra vonatkozó adatok összegyűjtése, elemzése, összehasonlítása megyei, országos adatokkal. Feladatunk továbbá, hogy a helyzetfelmérés adataiból intézkedési tervet készítsünk, amely segítségével biztosíthatjuk az esélyegyenlőség szempontjából fókuszban lévő csoportok felzárkóztatását, hátrányaik csökkentését-megszüntetését, mind az oktatás, lakhatás, foglalkoztatottság, szociális és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Rum település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon

követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi programok alapját és egyben legfontosabb kereteit Magyarország Alaptörvénye (továbbiakban: Alaptörvény) határozza meg. Az Alaptörvény I. cikkének (1) és (2) bekezdései szerint „Az EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.”

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

Az Alaptörvény XXVI. cikke rendelkezik arról, hogy „Az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

A Képviselő-testület a fentiekben ismertetett jogszabályi kötelezettségének eleget téve folyamatosan felülvizsgálja helyi rendeleteit, ennek figyelembevételével megalkotta a szociális ellátásokról szóló 7/2021.(VIII.13.) önkormányzati rendeletét, amely rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszítette a korábbi **szociális és gyermekjóléti helyi szabályokról szóló önkormányzati rendelet**. 2015. március 1. napjától az állam által – a járási hivatalok útján – biztosított kötelező ellátások körébe került át az aktív korúak ellátása (melynek két formája a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, illetve az egészségkárosodási valamint a gyermekfelügyeleti támogatás), az időskorúak járadéka, az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság. A kötelező, állam által biztosított segélyek közül – kifizető jelleggel – kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás, továbbá a méltányossági közgyógyellátás, valamint a méltányossági ápolási díj is. Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1. napjától egységesen települési támogatás. Annak eldöntése, hogy egy-egy önkormányzat a települési támogatás keretében milyen célokra, milyen feltételekkel és milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az adott önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik, annak csupán egyetlen egy korlátja van, ugyanis az Szt. a 45. § (3) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A Képviselőtestület a szociális ellátásokról szóló 7/2021.(VIII.13.) önkormányzati rendelete megalkotásakor nagymértékben támaszkodott a település területén az utóbbi időszakban megfigyelhető szociális problémák figyelembevételére, valamint a hatósági ügyintézés során szerzett tapasztalatokra. Olyan rendelet megalkotását tűzte ki célul, amellyel arra törekszik, hogy a támogatást ténylegesen azok vegyék igénybe, akik arra rászorultak, illetve, hogy a terhek igazságosan oszódjanak el, továbbá a jogosultság megszerzése mellett a kötelezettségeinek is tegyen eleget az érintett személy. E szempontok fenntartása a jövőben is követendő cél kell, hogy legyen.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a törvényi felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet. Az esélyegyenlőséget segítő helyi rendeletek, határozatok a település szociálpolitikai

intézkedéseit, az ezzel kapcsolatos elveit határozza meg. A központi jogszabályok által megfogalmazott előírásokat, lehetőségeket, kötelezően ellátandó feladatokat az önkormányzat helyi rendeleteiben, a helyi sajátosságok és anyagi lehetőségei figyelembevételével határozza meg, illetve látja el. Igyekszik a rászorultságot a jogszabályi elvárásnál pozitívabban elbírálni, nagyobb esélyt adni az egyéneknek, a közösségnek. Az önkormányzat ugyancsak rendeleteiben szabályozza és határozza meg a beavatkozási területeket – foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, oktatás, - gyermekek és idősek, fogyatékkal élők és munkanélküliek támogatásának irányát, mértékét és az ellátások biztosítását. A minőségi ellátások megszervezése érdekében a község a kistérségi együttműködésben biztosít szolgáltatásokat.

Az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportok, a gyermekek, romák, nők, fogyatékkal élők számára az önkormányzat Rum Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 7/2021. (VIII. 13.) önkormányzati rendelete alapján települési támogatás formájában nyújt segítséget, a szociális szolgáltatások keretében étkeztetést, megállapodás alapján pedig házi segítségnyújtást, továbbá gyermekjóléti szolgáltatást, óvodai ellátást, a jövőben pedig bölcsődei ellátást.

A szociális életkörülményeik javítása érdekében személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül térítésmentesen gyermekjóléti szolgáltatást, óvodai ellátást.

Az étkeztetésért, a házi segítségnyújtásért, térítési díjat kell fizetni, amely jövedelmi helyzettől függően, kedvezményesen vagy ingyenesen is igénybe vehető.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók,**

továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi országos stratégiák:

· **„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**

Megalkotását három fő indok vezérelte:

- _ Csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.
- _ A szegénységi ciklus megszakításának szükségessége.
- _ Közös érdek az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése.

· **Új Roma Stratégia (2019-2030)**

Az Országgyűlés a magyarországi cigány, illetőleg roma népesség sikeres társadalmi integrációjának elősegítésére, építve és számítva az állami és az önkormányzati szervek, az egyházak, a gazdasági élet szereplői, a helyi közösségek, a civil szervezetek együttműködésére, és a célcsoport aktív bevonására, a programok tervezése, megvalósítása és értékelése fázisokban – a cigányság érdekképviselőit ellátó szervezetekkel egyetértésben – alkotta meg az Új Roma Stratégiát. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani. A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok elsősorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség, stb.) - illetve ezek metszete - alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek - köztük nagy arányban romák – valós társadalmi és gazdasági integrációját. A négy prioritási területen elsősorban a szociális és területi szempontok alapján indokolt a feladatokat megfogalmazni. Az antidiszkrimináció és a kultúra (roma kultúra, hagyományok megőrzése) területén van lehetőség arra, hogy az egyes intézkedésekben a romák, mint önálló célcsoport kerüljenek meghatározásra.

· **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2022-2024)(2023-204)-**

Az Országgyűlés határozatban fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégia című stratégiai programot. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában a cselekvés iránya, az elérendő célok, valamint a célokban megfogalmazottak eléréséhez szükséges fejlesztendő területek kerülnek meghatározásra. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak esélyegyenlőségének megteremtése az élet valamennyi területén. Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, az ellátásokhoz való hozzáférés akadályozottsága, a társadalom

viszonyulása az időskorhoz, a média, kommunikáció területén. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak.

. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országos Fogytékosságügyi Program tartalmazza azokat a középtávon elérendő célokat, szükséges lépéseket, fő irányokat, amelyek a fogyatékos személyek – fogyatékból adódó –hátrányainak leküzdését segítik elő.

Az Országgyűlés fenti számú határozatában – többek között – felkérte a Kormányt, hogy:

_ jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket,

_ kormányzati szakpolitikai programokban gondoskodjon – a mindenkori költségvetési lehetőségek figyelembevételével – a megállapított feladatok és célkitűzések megvalósításának mérhető indikátorokat is magában foglaló eszközrendszeréről, a szükséges eszközökről és azok felhasználásáról; gondoskodjon továbbá arról, hogy a központi költségvetés tervezése során az érintett fejezetek felügyeletét ellátó szervek vezetői vegyék figyelembe a Programban meghatározott célokat;

_ az első, 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet (szakpolitikai program) a feladatok és a felelősök meghatározásával a Program elfogadását követő három hónapon belül dolgozza ki.

Az Országgyűlés fenti számú határozatával felkérte továbbá a fogyatékos személyek érdekvédelmi és a nekik szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezeteket, a helyi önkormányzatokat, a kormányzati és önkormányzati intézményeket, a sportszövetségeket, sportszervezeteket, a munkáltatókat, hogy tegyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért; a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket érintő társadalmi szemlélet kedvező irányú megváltoztatásában;

_ a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tekintettel arra, hogy a települések fejlesztéséhez óhatatlanul szükség lesz az állami és uniós források igénybevételére, a hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele pedig a települések esélyegyenlőségi programjának megléte fontos, hogy a települések önkormányzatai az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadjanak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgálják.

A helyi esélyegyenlőségi program pontos megfogalmazásához feltétlenül át kell tekinteni és számba kell venni a meglévő koncepciókat, fejlesztési terveket és stratégiákat általánosságban és az önkormányzat által fenntartott intézményekre, valamint az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokra vonatkozóan egyaránt.

Rum Község Önkormányzata az alábbi koncepciókkal, programokkal, tervekkel rendelkezik:

Költségvetési rendelet - melyet polgármester előterjesztésére az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §-a szerint minden év február 15-ig a képviselő-testület elfogad.

Gazdasági program – Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzelését rögzíti.

Településszerkezeti terv - a 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait a környezet javítása, vagy szinten tartása érdekében.

Településfejlesztési Koncepció – az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati döntéseket rendszerbe foglaló, dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. Olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi program hozzá tud járulni.

Rum Község Önkormányzatának Településfejlesztési Koncepciója olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi program hozzá tud járulni.

A program prioritásai a következők:

Az életkörülmények színvonalának fejlesztése, az önkormányzati feladatok minél magasabb színvonalon való ellátása. A társadalmi kapcsolatok erősítése, a népességszám megőrzése és kisebb mértékű emelkedése: e területen a gyermekek helyben történő színvonalas ellátását, a szociális ellátás fejlesztését, (idősek nappali ellátása, időskorúak, elesettek természetbeni támogatása, családsegítés), falukép fejlesztést, természetvédelem, környezetfejlesztést emeli ki program, segítve ezáltal az egyenlő esélyek biztosítását és a minőségi élet feltételeit az itt élő lakosság számára.

A koncepcióban meghatározott gazdaságfejlesztés kiemelt célja, hogy tranzit forgalomra épülő szolgáltatások, vállalkozások megtelepülésére lehetőséget teremtve biztos bevételi forrást teremtsen a település és annak lakói számára.

Cél kell, hogy legyen a településen a vállalkozások megtelepedésének elősegítése, a már működő vállalkozások megerősítése, a helyben foglalkoztatottság növelése, szolgáltatások színvonalának emelése.

A 87-es főútvonal közelsége lehetőséget teremt az idegenforgalom növelésére, a nemrég felújított és bővített kerékpárúton már a megyeszékhelyig el lehet jutni, mely a sport turizmus, kirándulások révén hozzájárul a település népszerűsítéséhez.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Rum a Szombathelyi Többcélú Kistérségi Társulás tagja.

Vas megye székhelyének környékén 1996-ban 40 település hozta létre a Szombathelyi Kistérségi Társulást elsősorban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény által biztosított fejlesztések összehangolására, a közös területfejlesztési koncepciók, programok, javaslatok és tervek kialakítására.

A kistérség központja kezdetben Szombathely volt, Vas megye székhelye. A kistérség Vas megye nyugati részén helyezkedik el, nyugaton több mint 50 kilométeren határos Ausztriával, annak keleti tartományával, Burgenlanddal.

Később a társulás célja lett, hogy a kistérség településein élő polgárok részére olyan feladatellátásokat is biztosítson, melyeket a községek önállóan nem tudnak lakóiknak megszervezni, ezért a társulást alkotó települések együttműködése időközben kibővült az egészségügy, közoktatás, szociális ellátás, belsőellenőrzés és könyvtári szolgáltatási feladatok közös intézésével és ezáltal vált többcélú kistérségi társulássá.

A Társulási Megállapodásban vállalt feladatellátás a komplex esélyegyenlőségi terv szempontjából a következő:

- a települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt oktatási- nevelési, feladataiban az együttműködés koordinálása, segítése: Pedagógiai szakszolgálati tevékenység (gyógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő felkészítés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, továbbtanulási pályaválasztási tanácsadás.
- Egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó – háziorvosi- Központi Ügyelet működtetése, a kistérségi központban, a mentőállomáshoz csatoltan,
- szociális és gyermekjóléti feladatok (gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás)
- a költségvetési szervek belső ellenőrzése,
- az önkormányzatok érdekképviselője a szilárd hulladék közszolgáltatás ellátásban,
- területfejlesztési projektek végrehajtása.

A Szombathelyi Többcélú Kistérségi Társulásban 2013. júniusától folyamatosan több változás történt. A Társulást már nem 40 település alkotja, a települések száma kezdetben 34, majd 2021. januártól 26 településre redukálódott. Szombathely Megyei Jogú Város is kilépett a társulásból, intézményei a társulás keretei között 2016. januártól már nem látják el a gyermekjóléti és egyéb szociális segítség feladatait.

A Kistérség többcélú megnyilvánulása folyamatosan eltűnt

- a települési önkormányzatok kötelező és önként vállalt oktatási- nevelési, feladataiban az együttműködés koordinálása, segítése: Pedagógiai szakszolgálati tevékenység (gyógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő felkészítés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, továbbtanulási pályaválasztási tanácsadás) 2013-tól a Szombathelyi Tankerület feladata lett
- szociális és gyermekjóléti feladatok (gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás) ellátásáról minden önkormányzat saját maga gondoskodik 2016-tól
- a költségvetési szervek belső ellenőrzésére az önkormányzatok külön-külön kötöttek szerződést belső ellenőrrrel
- az önkormányzatok érdekképviselője a szilárd hulladék közszolgáltatás ellátásban, egy másik társulás a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás feladata, egyebekben az elmúlt 5 évben a szilárd hulladék szállításának központosítása révén jelentős változások történtek, a kistérségnek már feladata ez ügyben nincs.

A Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása 2016- év elejétől székhelyét Vasszécsenybe helyezte. Jelenleg 26 önkormányzat a kistérség tagja, melynek egyetlen feladata a kistérség, vagyis a vidék számára megfelelően biztosítani, szervezni és működtetni a központi orvosi ügyeleti ellátást. A központi ügyeleti ellátást jelenleg 35 település veszi igénybe.

Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása 2011-2016. közötti időszakra 2011. augusztus 1. napján elfogadta a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulás Esélyegyenlőségi Helyzetelemzését és Intézkedési Tervét.

Újabb Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési terv 2016 óta nem készült.

A Társulási Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a Társulás egyeztetett a kistérségi településekkel, így Csempeszkopács községgel is, amelynek során konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosította.

Annak érdekében, hogy az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított lehessen, Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Esélyegyenlőségi Fórumot állított fel és működtet. Az esélyegyenlőségi fórum működése jelenleg kérdéses.

Pedig az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási, szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

Életszínvonal, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, a településen munkahely-teremtési kezdeményezések támogatása.

Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése

Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása)

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutathatnak.

2016. augusztus 31-vel megszűntetésre került a Rumi Rajki István Általános Művelődési Központ Intézményfenntartó Társulása. 2016. szeptember 1-től az alapító önkormányzatok döntése értelmében a Rumi Rajki István ÁMK átszervezéssel egycélú intézménnyé, Rumi Játékvár Óvodává alakult át, melynek fenntartói jogát ettől az időponttól kezdődően Rum Község Önkormányzata gyakorolja. Az óvoda külön esélyegyenlőségi tervvel nem rendelkezik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

Az önkormányzat számára az összefüggő esélyegyenlőségi tervhez szükséges információk rendelkezésre állnak.

A települési esélyegyenlőségi program a az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal által szolgáltatott adatok, a település ismerete és az elektronikus média is hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem rendelkezik a Települési Esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez szükséges kellő mennyiségű és minőségű, az öt beavatkozási területre (foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy, köz- és szociális szolgáltatások, és oktatás), valamint a három kiemelt célcsoportra (romák, nők, fogyatékkal élők) vonatkozó adattal, információval. Ez utóbbi három területről az információszerzés még nehézkes.

Az adatok gyűjtése elsősorban a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről volt problémás. Az adatgyűjtést mindig nehézkes, az elérhető statisztikai elemzések bonyolultság miatt.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység ma már egyre gyakrabban használt kifejezés. A mélyszegénység alatt azt a jelenséget értjük, amikor valaki tartósan a létminimum szintje alatt él, és önerőből nem, vagy csak nagyon nehezen tud kilépni ebből a helyzetből. A mélyszegénységnek számos oka lehet, de a legkiemelkedőbb a társadalmi és gazdasági hátrányokra, iskolai végzettség hiányára, illetve a foglalkoztatottságbeli hiányokra vezethető vissza. A mélyszegénység következményei a lakhatási és táplálkozási körülményekben, illetve az érintett személy egészségi állapotában jelentkeznek.

Településünkön nincsen adat arra nézve, hogy hány fő él mélyszegénységben. Kb.1-3 család ismert, akik az önkormányzattól települési támogatásban részesülnek. Több esetben gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság is megállapításra került, ezért a családban élő gyermekek jogosultak az iskolában, óvodában igénybe vehető kedvezményekre is.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más.

Ennek mérésére a fejlődő országokban és a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. A fogalmak, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. A Központi Statisztikai Hivatal 1991 óta évente közölte a számított létminimum értéket. 2015-ben a KSH bejelentette, hogy szakmai okok miatt nem folytatja a létminimum-számítás közzétételét. A létminimum összege azt mutatja, hogy mekkora jövedelem szükséges egy háztartásnak ahhoz, hogy biztosíthassa tagjai számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény - a társadalom adott fejlettségi szintjén konvencionálisan megfelelőnek minősülő - szükségletek kielégítését. Az általunk is kimutatott létminimum tehát nem szegénységi küszöb, hanem olyan jövedelem, amely az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is lehetővé teszi. Magyarországon 2019-ben - a Policy Agenda társadalompolitikai elemzéseket végző intézet közlése szerint - az egy főből álló háztartás létminimum összege 101.400 Ft. Ez a réteg becslések szerint a népesség 30-35%-át teszi ki. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát az öregségi nyugdíjminimum 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

Rum településen a szociális támogatásokat egy-két esettől eltekintve szinte évek óta ugyanazok a személyek veszik igénybe, ezért növekedésről és csökkenésről nem beszélhetünk.

Ők azok, akik munkahelyüket néhány éve elvesztették, helyette másik munkahelyet – életkoruk, szociális körülményeik miatt – nem találnak, vagy pedig sohasem volt rendszeres jövedelmük, munkahelyük.

A szegénységben élők ingatlanai – az önkormányzathoz érkezett adó- és értékbizonyítvány kiállítására vonatkozó kérelmek alapján – jelzálogjoggal és végrehajtási joggal terheltek, sok esetben közüzemi számlák kifizetetlensége miatt. Egyes ingatlanokban a villanyórák lecserélésre kerültek, és amennyiben a fogyasztó jogosult rá előre fizető mérő felszerelését végezte el a közüzemi szolgáltató. A közüzemi szolgáltatók központi jogszabály alapján biztosítják a védendő fogyasztók nyilvántartásába való felvételét annak a fogyasztónak, aki, - vagy akinek családjában él olyan személy, aki szociális helyzete vagy fogyatékosága miatt rászorulóknak minősül.

Magyarországon a roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan nincsenek pontos adatok, általánosságban azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb.

Hazánkban azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (lásd A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1)-(2) bekezdését.)

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy Rum községben hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak. De elenyésző számukat mutatja az is, hogy Roma önkormányzat a településen nem működött és nem működik.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	55,47	26,01
2017	55,46	25,12
2018	56,74	21,23
2019	55,15	20,10
2020	0,00	0,00
2021	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szegénységben élő családok megélhetésüket biztosítandó települési támogatást különféle jogcím alapján, továbbá, szociális tűzifát, rendkívüli, illetve rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kaphatnak. A rászoruló családok gyermekei az oktatási-nevelési intézményekben ingyenes étkeztetésben, ingyenes tankönyvellátásban részesülhetnek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A Helyi esélyegyenlőségi programban a táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az ország fejlődése és benne élők számára fontos társadalompolitikai, piacgazdasági kérdés, hogy valaki adófizető, vagy segélyből tengődő munkanélküli. Az embereknek szüksége van kiszámítható jövőképre, biztos megélhetésre. Rendszeres jövedelem nélkül egyének, családok, települések, illetve kistérségek mehetnek tönkre. Ez kihat az egészségügyre, az oktatásra, a szociális területekre, a közbiztonságra és számos más területre. Ahol van munkalehetőség ott van a fejlődés, a fejlődést látva fokozódik a település szerepe, jelentősége, nő a lakosságszám, ami generálja a további gyarapodást. Ahol nincs munkalehetőség onnan elköltöznének az emberek, értéktelenné válik a település. Nemcsak a munkahely teremtésre, hanem a munkahelyek megtartására is nagy gondot kell fordítani. Az elmúlt időszakban megfigyelhető gazdasági átalakulás következtében nagymértékben változott a falvak gazdasági szerepe, jelentősége. Korábban szinte minden településen működött mezőgazdasági szövetkezet, melyek - csak kevés kivétellel - megszűntek, a dolgozók száma a felére csökkent.

A mezőgazdaság visszaszorításával az alacsonyan képzett vagy képzetlen réteg egyik legnagyobb foglalkoztatója szűnt meg a hátrányos helyzetbe, a kilátástalanságba taszítva jó pár embert. Ezen emberek foglalkoztatottsága folyamatosan akadályokba, nehézségekbe ütközik már évek óta, munkaerő képességük alapvetően is, de az évek során még inkább megkopott, egy részük nincs is munkára képes állapotban. A szolgáltatóipar és a versenyszféra, mely manapság a munkaerő legnagyobb felvevő piaca alkalmatlan arra, hogy ezen munkavállalók részére munkát biztosítson.

Ez a folyamat megfigyelhető Rumban, is a korábban jelentős mezőgazdasági munkavállalók nagy része már nyugdíjban van, a fiatalabbak a közeli városokban helyezkedtek el vagy éppen magánvállalkozásban folytatnak mezőgazdasági tevékenységet.

A községben működik egypár vállalkozás, melyek ugyan foglalkoztatnak helyi lakosokat, de általában az ingázás jellemző községünk aktív korú népességére is. A megyeszékhely közelsége miatt ez különösebb problémát nem is jelent tekintve a megfelelő autóbusz közlekedést, illetve az utóbbi időben megnövekedett személygépkocsi parkot.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	0,76	1,32	1,04%
2017	1,72	0,26	0,99%
2018	1,96	1,32	1,64%
2019	2,20	2,62	2,41%
2020	3,20	2,31	2,76%
2021	3,79	2,85	3,32%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

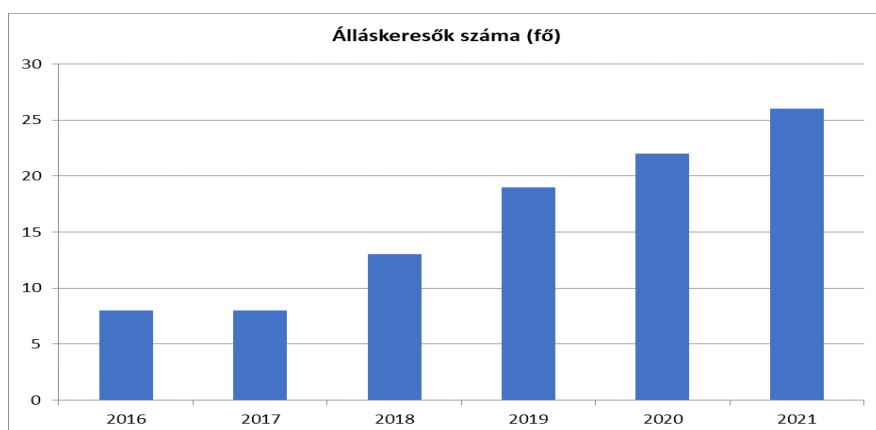
A táblázat adatai szerint a településen az aktív korú lakosságon belül a munkanélküliek száma az elmúlt 5 évben 3 % körül vagy az alatt mozog az utóbbi időben. Ez az érték az országos, megyei és a kistérségi munkanélküliségi rátával összehasonlítva a település szempontjából kedvező mértékűnek tekinthető, de ez nem jelenti azt, hogy az aktív korúak közel 97 %-a foglalkoztatott, ugyanis a 15-22 éves korosztály nagyobb része még az oktatási, képzési idő meghosszabbodásának eredményeképpen tanuló, vagyis inaktív. Ebben a korcsoportban vannak azok a 60. életévüket még be nem töltött személyek is, akik korhatár előtti nyugellátásban részesülnek, vagyis szintén inaktívak és ebben a csoportban szerepelnek azok a személyek is akik gyermekgondozási díjban, gyermekellátási segélyben vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek, illetve néhányan rokkantsági ellátásban, rehabilitációs járadékban vagy egyéb rendszeres pénzellátásban részesülnek, vagyis szintén inaktívak.

A táblázatban látható, hogy 2017-től folyamatosan emelkedik a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	8	8	13	19	22	26
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00
	%	0,00%	12,50%	7,69%	5,26%	0,00%	7,69%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	2,00	1,00	4,00	4,00	4,00
	%	25,00%	25,00%	7,69%	21,05%	18,18%	15,38%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	3,00	1,00
	%	0,00%	12,50%	0,00%	0,00%	13,64%	3,85%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	1,00	2,00	2,00	4,00	4,00
	%	12,50%	12,50%	15,38%	10,53%	18,18%	15,38%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	0,00	1,00	3,00	3,00	2,00

	%	12,50%	0,00%	7,69%	15,79%	13,64%	7,69%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	0,00	1,00	2,00	1,00	3,00
	%	12,50%	0,00%	7,69%	10,53%	4,55%	11,54%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	0,00	2,00	2,00	3,00	4,00
	%	12,50%	0,00%	15,38%	10,53%	13,64%	15,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	1,00	2,00	0,00	1,00
	%	12,50%	0,00%	7,69%	10,53%	0,00%	3,85%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	1,00	2,00	2,00	2,00	3,00
	%	0,00%	12,50%	15,38%	10,53%	9,09%	11,54%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	2,00	2,00	1,00	2,00	2,00
	%	12,50%	25,00%	15,38%	5,26%	9,09%	7,69%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma a településen fokozatosan növekszik 2018 óta. A munkanélküliek valamennyi korcsoportban megtalálhatóak az utóbbi években. Az adatok a munkaügyi Hivatal kimutatása alapján készültek. Kellő helyismerettel az is tényszerűen megállapítható, hogy a nyilvántartott munkanélküliek egy része alkalmi munkavállalóként dolgozik itthon vagy külföldön.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	25,00	50,00
2017	37,50	0,00
2018	38,46	60,00
2019	31,58	33,33
2020	54,55	33,33
2021	53,85	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatai szerint megállapítható, hogy a munkanélküliek több, mint fele már 180 napon meghaladóan munkanélküli és a fele nő.

A tartós munkanélküliek egy része évente részt vesz az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban, mely az elmúlt évek alatt egyetlen esélyükké vált. A tartós munkanélküliek másik része vagy alkalmi munkavállalóként vállal munkát vagy családban él eltartottként.

A helyi társadalmi viszonyokat ismerve kijelenthető, hogy élnek olyan emberek is a településen, akik aktív korúak, de nem vesznek részt munkaerő piacon és regisztrálva sincsenek a munkaügyi központban. Az ő helyzetük és számuk ismeretlen. Tekintettel arra, hogy Rum a nyugati határ mellett fekszik többen járnak a településről a közeli Ausztriába dolgozni, akiknek egy része szintén nem jelenik meg a magyar munkaerő piacon. Számuk nem meghatározható.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	8	0	0,00%	5	62,50%	3	37,50%
2017	8	0	0,00%	2	25,00%	6	75,00%
2018	13	2	15,38%	5	38,46%	6	46,15%
2019	19	1	5,26%	9	47,37%	9	47,37%
2020	22	1	4,55%	3	13,64%	18	81,82%
2021	26	1	3,85%	7	26,92%	18	69,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A népesség iskolai végzettség szerinti összetételére alapvetően jellemző, hogy a 15 és idősebb korú népességből elsősorban a nyugdíjas korú népesség az, akik nem rendelkeznek 8 általános iskolai végzettséggel. Figyelemmel arra, hogy a munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetételénél csak az aktív korú népesség körében vizsgálódunk már nem találkozunk, vagy csak nagyon ritkán olyan személlyel, aki nem végezte el az általános iskola 8 osztályát.

A táblázatból az is kiderül, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma magasabb a munkanélküliek körében. Ennek oka, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettség magába foglalja a szakiskolai, szakmunkás végzettséget, a gimnáziumi, szakközépiskolai érettségit, végzettséget, valamint a főiskolai, egyetemi végzettséget, mivel ebbe a kategóriába tartozók létszámailag is többen vannak, ezért fordul elő, hogy a munkanélküliek körében is magasabb az arányuk.

Volt 15 évnyi időszak, amikor a tankötelezettség életkori határát a 18. életév betöltéséhez kötötték, vagyis a 8 általános elvégzését követően minden gyermeknek tovább kellett tanulni, ezzel megnövelték az esélyét annak, hogy a fiatalok 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséget szerezzenek.

A településünkön működő általános iskolában nincs felnőttoktatás, középfokú intézmény pedig a faluban nem működik. A Rum községben élő tanulni szándékozók Szombathelyen és Sárváron lévő intézményekben tanulhatnak.

c) közfoglalkoztatás közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Rum község Önkormányzata évek óta él a közfoglalkoztatás lehetőségével. Az önkormányzat lehetőséget ad arra, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv rendelkezéseinek megfelelően az aktív korúak ellátásában részesülő személyek dolgozhassanak és ezáltal több jövedelemhez juthassanak.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	16	15
2017	12	10
2018	14	8
2019	8	5
2020	20	4
2021	5	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A települési önkormányzat az aktív korú nem foglalkoztatott személyek munkaerő- piaci helyzetének javítása érdekében a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatalának Munkaügyi Központján keresztül szervezi a foglalkoztatást. A személyek alkalmazására főként köztisztasági feladatok ellátása végett volt/van szükség.

A közfoglalkoztatásba bevonható személyek száma egyre kevesebb, az egyre szigorodó törvényi előírások határt szabnak az állami költségvetésben e célra elkülönített összegek felhasználására.

A közfoglalkoztatott személyek alkalmazása során hátrányos megkülönböztetésre nem került és kerül sor.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Településünkön a közoktatási, önkormányzati és egyéb szolgáltatótevékenységet végző intézményeken túl nincs munkalehetőséget biztosító cég.

A község aktív korú lakóinak nagy része a közeli megyeszékhelyen dolgozik, de adódik munkalehetőség a szomszédos településeken is. Tekintettel az infrastruktúra rohamos fejlődésére szinte minden háztartás rendelkezik autóval, néha többel is, ezért a nagyobb távolságok sem jelenthetnek akadályt.

Rumot közúton négy irányból is meg lehet közelíteni, mivel a településen áthalad a 87-es számú főút, a tömegközlekedés is rugalmasabb, sűrűbbek az autóbuszjáratok. A főút a községet összeköti a 8-as számú főúttal, illetve a fővárossal, bár autópálya híján a nagyvárosba való eljutás időigényes. Rum Szombathelytől 25, Budapesttől 200, Zalaegerszegtől 50, Veszprémtől 100, Győrtől 110 km-re található. Vasútállomással nem rendelkezik a település. A régi vasút nyomvonalán kialakított kerékpárút összeköti a települést Szombathellyel és a szomszédos településekkel.

A közeljövőben a településen nem várható olyan beruházás, amely a foglalkoztatottságot jelentősen befolyásolná.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	8	1
2017	8	3
2018	13	1
2019	19	1
2020	22	1
2021	26	2

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkaerő piacra való belépéskor hamar megtudhatjuk, hogy az iskolában elsajátított ismeretanyagra, tudásra van-e kereslet.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

Ha összehasonlítjuk a településen élő 18 és 25 évesek számát a pályakezdő munkanélküliek számával, akkor elmondhatjuk, hogy a pályakezdő munkanélküliek száma nem mérhető. Bár a fiatal felnőttek száma sem magas a településen, az elmúlt években ezen fiatalok között csak 1-1 pályakezdő munkanélküli fordult elő. Feltételezhető azonban az is, hogy a pályakezdőknek tekintendő fiatalok egy része még eltartotti pozícióban van, vagyis nem regisztrált munkanélküliként él családban, tekintve, hogy ők a munkaügyi központtól támogatásban úgysem részesülnek, illetve a 25 év alattiak még közép vagy felsőfokú oktatási intézményben tanulnak.

Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerő piac elvárásai ma már nem csak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző szakmai kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

A fiatalok továbbképzéséhez, képzéséhez, illetve esetleges átképzéséhez a megyeszékhelyen van lehetőség, amely a fentiekben említett tömegközlekedés igénybevételével könnyen megoldható.

Településünkön nincs ilyen program. Fiataljaink Szombathelyen vehetnek részt ilyen képzésekben.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Településünkön korábban a Művelődési Ház szervezésében folytak képzések, a járvány helyzetben azonban ezek megszűntek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat a köztisztasági feladatai elvégzésére mindig igyekezett részt venni a közfoglalkoztatásban annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a nehéz helyzetben lévő lakosai részére, hogy vissza juthassanak a munkaerő piacra vagy elérhessék a nyugdíjkorhatárt.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nagy örömeinkre nincs a település lakossága körében. Az önkormányzatnál dolgozók teljes értékű munkatársként kezelik a roma vagy hátrányos helyzetű dolgozókat.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei településünkön adottak. Az általános iskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése. A fiatalok körében elmondható, hogy minden lehetőség adott a digitális ismeretek megszerzésére, bővítésére, illetve az ehhez szükséges eszközökhöz való hozzáférésre. A fiatalok esetében inkább a közösségi oldalak használatának veszélyei, azok felismerése és kezelése, a digitális függőség kialakulásának veszélye, jelenthet olyan problémát, melynek terén nem elsősorban a digitális ismeretek, hanem sokkal inkább az online tudatosság, az internetbiztonság elsajátítása szükséges.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	8	0,92%	2	25,00%
2017	8	0,89%	4	50,00%
2018	13	1,52%	4	30,77%
2019	19	2,14%	8	42,11%
2020	22	2,49%	7	31,82%
2021	26	2,93%	8	30,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	12,50%	0	0,00%	3	37,50%
2017	1	12,50%	2	24,88%	5	62,50%
2018	1	7,69%	1	10,85%	5	38,46%
2019	5	26,32%	4	18,68%	13	68,42%
2020	5	22,73%	5	21,91%	12	54,55%
2021	7	26,92%	0	0,00%	15	57,69%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	2
2018	3
2019	2
2020	1
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A 3.3.1, a 3.3.2 és a 3.3.3. számú táblázatok jól szemléltetik a településen élő, munkanélküli járadékra jogosult személyek számának alakulását, az arányokat. Látható, hogy a nyilvántartott munkanélküliek száma növekedik és ezzel együtt növekedik a járadékban és szociális ellátásban részesülő munkanélküliek száma is.

Számottevő csökkenés az utóbbi évben tapasztalható, ugyanis a központi jogszabályokkal még inkább szigorítottak a munkanélküliek juttatásainak feltételein.

Az álláskeresői járadék jogosultsága tekintetében azt is fontos megjegyezni, hogy az ellátás csak rövid ideig adható. Ennek időtartama az elmúlt évben 9 hónapról 3 hónapra csökkent. Vélhetően így próbálják ösztönözni a munkanélkülivé vált személyeket arra, hogy minél hamarabb visszajussanak a munka világába, a tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy minél hosszabb ideig munkanélküli valaki annál nehezebben helyezkedik el ismét.

A nyilvántartott álláskereső az álláskeresői járadékra való jogosultság lejártát követően aktív korúak ellátásában részesülhetnek.

Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 2. napjától a járási hivatal hatáskörébe tartozik. Az aktívkorúak ellátását a hátrányos munkaerő piaci helyzetben lévő személyek részére állapítják meg. Kétféle típusa van a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, melyet a munkavégzésre alkalmas személyek részére állapítanak meg és az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, mely támogatást az egyéb okból munkavégzésben akadályozott személyek részére nyújtanak.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatást pedig az kaphat, akinek családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 90%-át, ami jelenleg 25.650 Ft. Tehát az a munkanélküli, aki családban él és a házastársa, élettársa jövedelemmel rendelkezik, még ha jövedelme nem is több, mint a garantált bérminimum a foglalkoztatást helyettesítő támogatás a munkanélküli házastársának, élettársának nem lehet megállapítani.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást 2011 szeptember 1-jét követően nevezik így. Ezt megelőzően bérpótló juttatásnak, 2011. január 1-jét megelőzően pedig rendelkezésre állási támogatásnak hívták. A megállapítás feltétel rendszerében jelentős változás nem volt észlelhető.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	463	0	0,00	43,63	87,04	94,82
2017	463	0	0,00	43,63	87,69	95,03
2018	463	0	0,00	43,63	87,90	95,03
2019	464	1	2,16	43,53	89,01	98,28
2020	463	0	0,00	43,41	89,85	98,92
2021	463	0	0,00	43,41	90,10	99,00

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A község infrastrukturális feltételei kedvezőek.

Ivóvíz a lakások 99%-ban van, gáz hálózat a község teljes területén kiépített, a háztartások 73%-a igénybe is veszi ezt a szolgáltatást. Szennyvíz csatorna lefedettség 90 %, a településen a rákötött lakások arányában.

Az elmúlt időszakban Rumban a korábbi évekhez képest feltűnően kevés lakás épült.

A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonú lakásban él. A lakások 43 %-a egy-két szobás, 47 %-a 3 szobás, 10 %-a ennél is több szobás. A lakások helyiségeinek száma alapján a többhelyiséges háromszobás vagy annál több szobás lakások aránya dominál. A lakásból csak kevés tekinthető alacsony komfortfokozatúnak. Megállapítható, hogy a lakások helyiségeinek száma és a komfort fokozat között összefüggés tapasztalható.

A településen maximálisan biztosított a vezetékes telefonhálózat, az internet hozzáférés, valamint a mobil telefonszolgáltatók közül mindegyik szolgáltatás elérhető.

A községben egyéb műholdas műsorszolgáltatók nyújtanak igény szerint szolgáltatást.

Rum községben adósságcsökkentési szolgáltatás, támogatás nincs.

A rászoruló személyek lakásfenntartási kiadásai csökkentése érdekében természetben nyújtandó települési támogatást vehetnek igénybe. Ebben az esetben a megállapított támogatást az önkormányzat az igénylő által választott közüemi szolgáltató részére utalja havonta.

a) bérlakás-állomány

Rum önkormányzata részben a társult Rábatöttös és Zsenye községekkel közös tulajdonban lévő (Rum településen található), részben saját tulajdonában lévő bérlakásokkal rendelkezik. Az önkormányzati kiadó lakásokra van kereslet.

b) szociális lakhatás

Településünkön szociális lakás céljára nem áll rendelkezésre ingatlan.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A község területén nincs olyan nem lakáscélú ingatlan, melyet lakás céljára használnának.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatási feltételeket korábban a lakásfenntartási támogatásokkal segítette az önkormányzat. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

A lakásfenntartási támogatást elsősorban szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. (villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez)

2015. március 1-től a jogszabály változások már lakásfenntartási támogatás megállapítását nem teszik lehetővé. Minden önkormányzatnak helyi rendeletében kellett szabályozni, hogy települési támogatásként és rendkívüli települési támogatásként milyen feltételeket alapján és milyen címen nyújt támogatást a rászorulóknak részére.

Rum Község Önkormányzata a szociális rendeletében meghatározottak szerint többek között a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez is nyújt települési támogatást elsősorban pénzbeli ellátás formájában.

Az önkormányzat új lakótelkek kialakításával próbálta ösztönözni a letelepedést.

Ezek megvásárlásához segítséget nyújt oly módon, hogy az eladási árból kedvezményt is biztosít. Az képviselő-testület rendelete lehetőséget biztosít még vissza nem térítendő támogatás, és visszatérítendő kamatmentes kölcsön igénylésére. Ezeket a használt lakást vásárlók is kérhetik.

f) eladósodottság

Az önkormányzatnak pontos adata nincs arról, hogy milyen mértékű az eladósodottság a településen élők körében.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Rum területén található egy üdülő övezet, ahol a településsel megegyezően az összes közmű kiépítésre került. A zömében 40-50 évvel ezelőtt - akkor nyaraló céljára- épített ingatlanokban egyre több állandó lakos költözött az utóbbi 4-5 évben. Magyarozatként szolgál, hogy ezeknek az ingatlanoknak kisebb a méretük, teleknagyságuk miatt alacsonyabb az ára, mint a településen lévő családi házaknak.

A településhez tartozik, de attól kissé távolabb helyezkedik el, külterületen a Rumi Többcélú intézmény, amely súlyosan fogyatékos gyermekek részére biztosít napközi otthonos ellátást. Az intézménynek a Bezerédj-Széchenyi kastély ad otthont már több évtizede. A kastélytól nem messze építettek egy lakóotthont a gyermekvédelmi intézkedéseket követően elhelyezett fogyatékos gyermekek részére. Az intézmény a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság alá tartozik. Továbbá egy lakóház is található ezen a területen. Infrastruktúrája kiépített, csupán a szennyvízelvezetés nem csatlakozik közcsonthoz, saját szennyvíz tisztítótelepe van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Ez alapján kijelenthető, hogy Rum községben szegregátum nem alakult ki.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfoglalkoztatási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	0	0,00
2017	1	0	0	1	46	8,23
2018	1	0	0	1	37	8,24
2019	1	0	0	1	42	3,83
2020	1	0	0	1	37	3,52
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzatok számára jogszabály kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Ez az alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyi ellátás a településen a háziorvosi ellátás útján történik. A háziorvosi szolgálatot a Megyei Egészségbiztosító Pénztár finanszírozza. Az ellátás a lakosságszámtól függő fix finanszírozás, amit kiegészít a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazás.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Háziorvosi Központi Ügyeleti feladatokat külön megállapodás alapján biztosítják. A járóbeteg-szakellátás és fekvőbeteg ellátás Szombathelyen valósul meg.

A település egészségügyi szolgálatát 1 asszisztens közreműködésével 1 fő helyettesítő háziorvos látja el 2022 nyara óta. Rendelés csak Rumban van. A települések közötti autóbusz járatoknak, illetve a falugondnoki szolgálatnak köszönhetően a rábatöttösi és zsenyei lakosok is igénybe tudják venni a rendelést. Délután 4 órától másnap reggelig és hétfőként a központi orvosi ügyeleten, Szombathelyen vehető igénybe a szükséges orvosi ellátás.

A településen a közeli falvak lakói számára a fogorvosi ellátás is megoldott. Rum, Rábatöttös és Zsenye községben 1 védőnő látja el a gyermekek alapvető egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatokat.

A háziorvos 2016-ban csaknem 10 évnyi szolgálati viszony után felmondta Rum Község Önkormányzatával a háziorvosi feladatok ellátására kötött feladat-ellátási megállapodást, melynek következtében a praxisjog Rum község Önkormányzatára szállt vissza. Az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében Rum, Rábatöttös és Zsenye községek Önkormányzatai megállapodást kötöttek egymással a háziorvosi feladatok ellátására.

2017. évtől 2022. június 30-ig Rum község önkormányzat alkalmazásával ismét állandó háziorvosa lett a településeknek. 2022 július eleje óta a körzetnek ismét nincs állandó háziorvosa, az egészségügyi alapellátást helyettesítő orvosok látják el. A központi orvosi ügyeletet szombathelyi telephellyel 2015. november 1 óta a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása biztosítja a vidéki betegek részére.

A helyi háziorvos a felnőttek és a gyermekek ellátását is biztosítja.

Azok, akik gyermekük ellátásával mégis gyermekorvost bíznának meg legközelebb a közeli városokban, Szombathelyen, illetve Sárváron vagy esetleg Ikerváron tudják ezt az ellátást igénybe venni.

A védőnői körzeti ellátáshoz hozzátartozik, hogy havonta egy alkalommal gyermekorvos ellenőrzi a csecsemők fejlődését. Rumban havonta egy alkalommal rendel a gyermekorvos.

A településen állandó jelleggel gyógyszerértár is működik.

A természetben nyújtott támogatások köréből kiemelkedik a közgyógyellátásban részesülők száma. Valamennyien alanyi jogon jogosultak közgyógyellátásra. A gyermekek közül azok a gyermekek, akik után szüleik magasabb összegű családi pótlékban részesülnek, a felnőttek közül pedig azok, akik rokkantsági ellátásban, rokkantsági járadékban, illetve hadigondozotti ellátásban részesülnek. Központi jogszabály értelmében a gyermekvédelmi intézményben elhelyezett gyermekek részére a közgyógyellátás alanyi jogon jár.

A táblázatban a közgyógyellátásban részesülők magas számát az intézményben elhelyezett gyermekek száma eredményezi.

Az alanyi jogon járó közgyógyellátás megállapítása 2013. január 1-től a járási hivatal feladat és hatáskörébe tartozik.

2015. március 1-től méltányossági közgyógyellátás alapján közgyógyellátási igazolvány kiállítása nem lehetséges, az önkormányzat rendkívüli települési támogatás révén nyújt támogatás a gyógyszerköltségek enyhítésére.

Ápolási díjban Rumban az részesülhet, aki súlyosan fogyatékos, vagy 18 éven aluli tartósan beteg hozzátartozóját ápolja. Az ápolási díj összege az ápolott személy szakértői véleménye alapján megállapított ápolási szükséglete szerint különböző összegű, az öregségi nyugdíjminimum 100%-a, illetve 130%, illetve 180 %-a.

Ápolási díjmegállapításának feladat és hatásköre a járási hivatalt illeti meg.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A primer prevenció az egészség megőrzésére, fejlesztésére, a szekunder prevenció a betegségek korai felismerésére, a tercier prevenció a tartós betegségben szenvedők életminősége romlásának csökkentésére, valamint javítására irányul. A primer, a szekunder és a tercier prevenció koncepciója lehetővé teszi a megelőző ellátás védőnői és orvosi feladatainak meghatározását, megosztását. Minden szakterületnek van feladata az egészségfejlesztésre és a betegségek megelőzésében.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A hozzáférhető rendszeres, ún. behívóleveles szűrések vannak manapság, például méhnyak és emlőszűrés, tüdőszűrés. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé. A szűrővizsgálatokat különböző intézményekben a közeli városban, vagy a háziorvos által helyben szervezett szűréseken vehetik igénybe, de az ezeken való részvételről a településen nem rendelkeznek adatokkal. A kisgyermekkorban, óvodás korban és iskoláskorúak körében kötelező oltások és státusz vizsgálatok elvégzését a gyermekorvos ill. védőnő folyamatosan végzi. A háziorvos egyben az iskolaorvos is. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy maradnának ki gyermekek a védőoltásból. A fogászati szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvos végzi az önkormányzattal történt megállapodás alapján. A gyermekek fogászati szűrővizsgálaton prevenció céljal minden tanévben részt vesznek a gyermekek az iskola közreműködésével.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

A fejlesztő foglalkozások kisgyermek, óvodások és iskolások részére szintén csak Szombathelyen biztosított állandó jelleggel a gyógypedagógiai ellátást biztosító Aranyhíd Oktatási Nevelési Központban.

Egészségügyi szakellátás helyben (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) nem biztosított. Ezeket az ellátásokat a kb. 25 km-re lévő megyeközpontban, Szombathelyen lehet igénybe venni, akárcsak a rehabilitációs ellátásokat.

2009-től az Egészségügyi Minisztérium kezdeményezésére és támogatásával az Országos Tisztiorvosi Hivatallal kötött megállapodás alapján indult el a Védőnői Méhnyakszűrő Program. Célja, hogy az önként jelentkező, elsősorban községekben dolgozó, vidéki védőnők megtanulják és helyben végezhesék a méhnyak szűrését. Erre azért van szükség, mert hazánkban a 35-55 év közötti nők körében az elmúlt időszakban megnövekedett a méhnyakrák miatti halálozások száma. Bizonyított, hogy a méhnyakrák főleg a vidéken, hátrányos helyzetű településeken élő nők körében fordult elő nagy számban. A szándék a prevenció volt, hogy a helyben dolgozó védőnők, akiknek a nővédelmi tanácsadás amúgy is feladatuk a vidéki nők közelébe végezhesék a méhnyak szűrését és ne kelljen a vidéki nőknek emiatt a városba utazniuk. 2015-től már központi jogszabályokba is beépül és a védőnők feladatai között jelenik meg a méhnyak-szűrés. Ezen időponttól már Rum településen is van erre lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Rum önkormányzata az óvoda konyháját vállalkozásba adta 2009. évben. A vállalkozó végzi a közétkeztetést. 2011. óta lehetőséget biztosít arra, hogy két féle menüből lehet választani, melyből az egyik a reform étkezés feltételeinek megfelelően összeállított.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. 50. § (3) bekezdése előírja, hogy: „A közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.” A szolgáltató törekszik az egészséges táplálkozás feltételeinek biztosítására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön többféle sport tevékenység végzésére van lehetőség. A sportpályán a futballon kívül található műfüves pálya, tekepálya, tenispálya és strandröplabda pálya is. A Művelődési Házban minden évben különböző mozgásformákban pl.: aerobics, asszonytorna, vehetnek részt a település lakói.

2022-ben átadásra került az iskola szomszédságában a régen várt tornacsarnok. A téli időszakban itt lehetőség van az asztaliteniszezésre, teremfocira is. Településünkön nagy múlttal rendelkezik a futballcsapat és kb. 10 éve megalakult a Teke szakosztály is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat a szociális alapszolgáltatás feladatai közül az étkeztetést érvényes működési engedéllyel biztosítja. Az ételt az önkormányzat az igénybe vevők részére házhoz szállítja.

Rumban a lakosságszáma miatt a központi költségvetésből finanszírozott falugondnoki szolgálat kialakítása nem lehetséges. A rászorulóknak számára nyújtott szolgáltatást az önkormányzat saját költségvetéséből fizeti.

2016. január 1-től hatályba lépő jogszabály változások miatt a helyi rendeletben foglalt szociális és gyermekjóléti szolgáltatások felülvizsgálata vált szükségessé.

A házi segítségnyújtás feladatait Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti szolgálat szociális gondozója látja el. A gyermekjóléti szolgálat és családsegítés feladatai jogszabályváltozás következtében összevonásra kerültek és így az összevont család- és gyermekjóléti feladatokat továbbra is a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünkön nincs lehetőség drogprevenciós szolgáltatások igénybevételére, ezt legközelebb a közeli városokban lehet igénybe venni.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzatnak nincs tudomása és adata arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése lenne tapasztalható a szolgáltatások nyújtásakor.

Panasz a szolgáltatások ellátásával kapcsolatosan nem érkezett az önkormányzathoz.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segíti az önkormányzat a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben a helyi rendeletben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével történik.

(Ilyen támogatások a különböző címeken adott települési támogatások, szociális tűzifa juttatás, étkezési kedvezmény biztosítása, karácsony tájkán a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők támogatása)

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Rum községben népkehya nem található. A szociális rászorultak étkeztetését a működési engedélyben foglaltak szerint szociális főzőkeháról biztosítja az önkormányzat.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) községi élet színterei, fórumai

A településen élő lakosoknak számos program kínálkzik. Ezeknek a megszervezése és lebonyolítása zömében a Művelődési Házban történik. A lakosság részt vehet az ünnepi megemlékezéseken, számos művészeti kiállítás, kulturális program közül választhat. Minden évben megrendezésre kerül a Falunap. A már több éve működő Baba- Mama klub heti rendszerességgel tart foglalkozásokat a körzeti védőnő vezetésével.

Karácsonykor a falu plébánosával közös rendezésben a helyi templomban karácsonyváró esten készülhet a község apraja-nagyja az ünnepre, ádvnti gyertyagyújtások vannak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	2 984	2

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) községi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nincs konfliktus a településen.

c) helyi községi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Rumban elég magasnak mondható az önkéntes munka. Így látják el feladataikat a Karitás helyi képviselői, a Vöröskereszt, az Önkéntes Tűzoltó-egyesület tagjai is. A Karitás bonyolítja le évente két alkalommal az Európai Unió által finanszírozott, a Mezőgazdasági

és Vidékfejlesztési Hivatal által adományozott élelmiszersegély program keretében kiosztásra kerülő tartós élelmiszerek rászorulókhöz történő eljuttatását. A Karitás karácsonykor is segítséget nyújt a rászoruló gyermekek és családok részére.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön nincs ilyen lehetőség.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időnként megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nincsenek nemzetiségi célcsoportok.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
regisztrált munkanélküliek száma magas	piacképes szakmákra való átképzés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)(2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	579	593	1172	49,40%	50,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			52	4,44%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	96	72	168	8,19%	6,14%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	16	29	1,11%	1,37%

Forrás: Vas Megyei Kormányhivatal népességstatisztikai adatok

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermek veszélyeztetettség: olyan-magatartás vagy mulasztás következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet vagy éppen a gyerek részéről.

A veszélyeztetettség nem akut állapot, hanem egy folyamat, amelynek során a gyermek magatartásában, állapotában deviáns tünetek jelennek meg. A veszélyeztetettség okai lehetnek elsősorban környezeti, magatartási, anyagi, egészségi okok, továbbá alkoholizmus, bántalmazás, elhanyagolás, lakáskörülmények, bűncselekmények, tankötelezettség elmulasztása miatti veszélyeztetettség.

A gyermekek védelmének rendszere ezeket a veszélyeztetettségeknek a feltárását és orvoslását hivatott végezni. Fontos filozófiája a prevenció és egyik eszköze pedig a védelembe vétel, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (1) bekezdése szerinti pénzübeli és természetbeni ellátások a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a gyermektartásdíj megelőlegezése, az otthonteremtési támogatás és az ezekkel összefüggő egyéb kiegészítő jellegű támogatások.

A gyermek védelembe vételét az illetékes gyámhatóság akkor rendeli el, ha a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékű, hogy az szorosabb családgondozói kontrollt igényel. Ilyenkor a gyámhatóság a védelembe vételt elrendelő határozatban meghatározza a gyermek illetve a törvényes képviselői számára azokat a magatartási szabályokat, amelyeket be kell tartani annak érdekében, hogy a gyermek veszélyeztetettsége csökkenjen és ellátása, nevelése a családban megmaradjon.

2013. január 1-től a gyermekek védelembe vétele és egyéb gyermekvédelmi hatósági feladatokban a járási hivatal gyámhivatala jár el.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	5	0
2017	5	0
2018	4	0
2019	2	2
2020	0	2
2021	3	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Rum településen a veszélyeztetett gyermek száma az elmúlt években tapasztalható volt, nevelésbe vételre 2019-ben került sor, mely intézkedés azóta folyamatos, illetve az elmúlt évben 3 gyermek védelembe vételére került sor.

A gyermekjóléti szolgálattal kapcsolatba kerülő gyermekek nagyrésze gyermekjóléti alapellátás keretében szorulnak segítségre.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	19
2018	3
2019	9
2020	12
2021	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A települési önkormányzat jegyzője, törvény szerinti jogosultság esetén, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg egy év időtartamra, az arra rászoruló gyermekek részére (Gyvt.18.§ (1) bekezdés és 19-20/A.§).

A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, az eseti támogatásra, valamint egyéb kedvezményekre.

Az ellátás rászorultsági alapon jár, a támogatás megállapítása a család egy főre jutó jövedelmétől függ. A jövedelem vizsgálatnál az öregségi nyugdíjminimumhoz viszonyítjuk a család egy főre jutó jövedelmét. Az öregségi nyugdíjminimum 2008 óta nem emelkedett, a minimálbér pedig igen. Emiatt nagyon sokan kiszorulnak az ellátásból. Jellemzően a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek az egyedülálló szülők vagy a munkanélküli, közfoglalkoztatásban részesülő szülők gyermekei.

A minimálbér emelkedésével ma már az a gyermek sem igazán részesülhet gyermekvédelmi kedvezményben, akit valamelyik szülője egyedül nevel és a másik szülő nem fizet gyermektartásdíjat gyermeke után. Pedig minimálbérből egyedül nevelni egy vagy két gyermeket anyagilag nagyon megterhelő.

Rum esetében emelkedő értékek mutatkoznak, ezt a növekvő számot az is eredményezheti, ha 1 család több gyermekkel költözik a településre. Az ő esetükben nagyobb az esélye annak, hogy alacsony az egy főre jutó jövedelemük, így beleférnek az ellátásba. Az egy főre jutó jövedelemhatár ugyanis család esetében, ha a szülő egyedül neveli gyermekét vagy gyermekeit 41.325 Ft, ha családban nevelkednek 38.475 Ft, 2022. szeptember 1. óta a veszélyhelyzeti szabályok következményeire figyelemmel az egy főre jutó jövedelem határt felemelték a családban nevelkedő gyermekek esetében 47025 Ft-ra, ha a szülő egyedül neveli a gyermekét vagy gyermekeit 51.300 Ft-ra.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek iskola kezdésének, óvoda kezdésének támogatására és egyéb a gyermekeket érintő támogatás igénye esetén az önkormányzat a szociális ellátásokról szóló 7/2021. (VIII.13.) önkormányzati rendelete alapján nyújt támogatást.

A szociális ellátás terén az igénylők száma mind a regionális, mind pedig az országos átlag alatt van. Jellemzőbb inkább egy-egy család kiemelt támogatási, segélyezési igénye. Rum önkormányzata tanévkezdés idején lehetőséget nyújt települési támogatás igénybevételére valamennyi óvodás és iskolás gyermek részére.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	3	3	6
2017	4	3	7
2018	4	4	8
2019	3	3	6
2020	4	2	6
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek jogán járó helyi támogatások esetében, melyet nem az önkormányzat folyósít a statisztikai adatok az elmúlt év vonatkozásában hiányosak.

Rum Község Önkormányzata a helyi igények figyelembevételével megalkotott szociális ellátásokról szóló rendelete alapján támogatást biztosít az óvodás és iskolás gyermekek számára.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek megfelelő étkezésének alapfeltétele az egészséges étkezés, a mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért is fontos az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

Az alábbi táblázat a Rumi Játékvár Óvoda, a Rumi Rajki István Általános iskola és a Rum-Kastély Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégiumban ingyenes és kedvezményes étkezésben részesülő gyermekeknek a számát mutatja összevontan.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	41	32	26	n.a.	n.a.	n.a.
2017	46	33	26	n.a.	n.a.	n.a.
2018	48	29	34	n.a.	n.a.	n.a.
2019	46	26	36	n.a.	n.a.	n.a.
2020	46	21	24	n.a.	n.a.	n.a.
2021	44	23	26	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A központi jogszabály módosításának köszönhetően az óvodába járó gyermekek közül nagyon sokan részesülnek kedvezményben, elsősorban amiatt, mert családjukba az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a nettó minimálbér 130 %-át. Ezen támogatás igénybevételéhez a szülőknek csak nyilatkozniuk kell az egy főre jutó jövedelmükről, bizonyítaniuk nem kell. Ingyen étkezik továbbá az alábbi jogszabályi hivatkozás szerinti jogosultsággal rendelkező gyermek. A Rum-Kastély EGYMI-be járó gyermekek jelentős része nevelésbe vett.

Az 1997. évi XXXI. törvény 2015. szeptember 1-jén hatályba lépő módosítása jelentős változásokat hozott a gyermekétkeztetés területén.

2015. szeptember 1-től a gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha
  - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
  - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át, vagy
  - ae) nevelésbe vették;
- b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
  - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
  - bb) nevelésbe vették;
- c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben helyeztek el;
- d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha
  - da) nevelésbe vették, vagy
  - db) utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogyha a tanuló nem részesül ingyenes étkezésben;
- c) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után, feltéve, hogy az nem részesül ingyenes étkezésben.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen lévő panzióban az utóbbi hónapokban tartózkodnak ukrán gyermekek, kb. 10 fő, akik a hazájukban folyó háború elől menekültek elsősorban édesanyjukkal Magyarországra és ismerősük révén jutottak el településünkre. A szülők egy sárvári üzemben dolgoznak, egy-két gyermek a helyi iskolába járt egy rövid ideig, de többnyire online oktatásban részesülnek.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

nem releváns

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Rum községben nincs szegregált környezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti az arra rászoruló családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze.

A megelőző tevékenység a teljes szolgáltató rendszert átfogó intézményhálózaton keresztül valósul meg.

Az intézményhálózat egyes részterületein (egészségügyi, szociális ellátás, foglalkoztatás, lakásügy, oktatás, gyermekvédelem) fontos meghatározni az egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseket.

Ezen intézkedések célja, hogy a gyermek már megszületésétől kezdve egyenlő esélyekkel induljon, vagy segítsen az esélyek javításban.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén.

A hátrányos társadalmi helyzetben azok a személyek, illetve családok élnek, akiknek a szükséglet- kielégítési lehetőségei, életkörülményei, lehetséges életmódja a társadalom többségénél lényegesen rosszabb. A hátrányok mérhetővé tételéhez a társadalmi státusz meghatározó tényezőit kell ismernünk. Ez a helyzet több dimenzió együtteseként alakul ki. Ezek a dimenziók: fogyasztás, kultúra, életmód, érdekérvényesítés, lakás, lakókörnyezet, anyagi színvonal, munkamegosztás.

Ezek tehát azok a státuszdimenziók, amelyek meghatározzák az egyének és családok tipikus helyzetét. Tapasztalati alapon ezekhez soroljuk még az egészségi állapotot (tartós betegség, fogyatékoság), a nemet (férfiak előnye a nőkkel szemben), az etnikumhoz tartozást (cigánysággal szembeni előítéletek) és esetenként az életkort (fiatalok előnye az idősekkel szemben) A hátrányok általában vonzzák egymást, az előnyök átválthatósága korlátozott.

Hátrányos társadalmi helyzetűnek ezek után, - a társadalmi státusz fogalmát is felhasználva – azokat nevezhetjük, akiknél egynél több hátrány jelentkezik, amit nem tudnak kompenzálni, és élethelyzetük javítására önmaguk nem képesek. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek státuszdimenziók szerinti besorolása akár nagyon szubjektív is lehet.

A közoktatási és köznevelési intézmények a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapításánál a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14) pontja szerinti meghatározást alkalmazzák, mely szerint:

"hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán

folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;”

A hátrányos helyzet, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó szabályozásban jelentős változások következtek be.

2013. augusztus 31. napjáig a közoktatásról szóló 1993. évi LXIX. törvény 121. §-ának 14. pontja tartalmazta a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló fogalmát. A közoktatási törvény fent hivatkozott pontja alapján hátrányos helyzetű gyermeknek, tanulónak minősült az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; míg ezen csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetűnek az a gyermek, tanuló minősült akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámiügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; továbbá az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

2013. szeptember 1-jei hatállyal ezen fogalmak a Gyvt.ben kerültek szabályozásra, és így e tény fennállásának megállapítása a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedésekké vált, hiszen a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítására a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódóan kerülhet sor. A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg – külön döntésben, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Fenti időponttól kezdődően a Gyvt. 67/A. §-a (1) bekezdésének értelmében **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig állaskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Hivatkozott § (2) bekezdése szerint **halmozottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű gyermekek részére igénybe vehető egyéb kedvezmények:

Ingyenes tankönyvellátás, eltérő (kedvezőbb) előírások az óvodai elhelyezés megszűnésére, eltérő (kedvezőbb) szabályok a tanulói jogviszony megszüntetésénél, térítésdíj-mentesség a közoktatási szolgáltatásoknál, iskolaotthonos nevelésben biztosított kedvezmény, tehetséggondozó programban való részvétel, ösztöndíjakra való pályázás, előnyben részesítés a felsőoktatási intézménybe való felvételnél, közműfejlesztési támogatás, jogi szolgáltatás szempontjából rászorultság, bölcsődei felvételnél előnyben részesítés, életkezdési támogatásban részesült további támogatása, védendő fogyasztó, személyes költségmentesség a közigazgatási hatósági eljárásban, szociális célú nyári gyermekétkeztetés.

Mivel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a nyilatkozat és kérelem alapján történik és megállapítása esetén az érintetteket kézzelfogható előnyökhöz nem juttatja, ezért nem nyilatkoznak és nem kérik a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. Hátrányos helyzetű gyermekek száma tekintettel arra, hogy a községben a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is alacsony – elhanyagolható.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	n.a.
2017	1	32	42
2018	1	39	49
2019	1	34	46
2020	1	55	71
2021	1	64	84

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői feladatok ellátására Rum, Rábatöttös és Zsenye községek megállapodást kötöttek. Ennek értelmében a védőnő székhelye Rumban található, ezért az álláshely is Rum községnél számít mutatónak.

A védőnői körzethez három település tartozik: Rum, Rábatöttös és Zsennye.

A táblázat 0-3 év közötti gyermekek száma a Rumban állandó lakóhellyel rendelkező gyermekek számát mutatja. Az átlagos gyermekszám a védőnői körzet gyermekszámát jelzi. A védőnő a körzeti munka mellett látja el a Rumban található, óvodát és a nyolc osztályos általános iskolát, valamint a Rum kastélyban elhelyezett értelmi fogyatékos gyermekekkel is ő foglalkozik.

Védőnői Tanácsadó csak Rumban van, de a másik két településen is van orvosi rendelő, ahol a védőnő a gyermekeket fogadni tudja. A védőnő rendszeresen jár a csatolt községekbe családlátogatásra.

A három településen jelenleg a 2021-es adatok szerint összesen 255 fő 0-17 éves gyermek él.

Rumban a 17 éven aluliak száma 197 fő. Az ő ellátásukat 0-7 éves korig otthonukban és az óvodában a védőnő biztosítja, a rumi általános iskolába járó gyermekek ellátását szintén a helyi védőnő látja el. A helyben élő, középfokú tanulmányokat folytató gyermekek ellátásáról az adott középfokú oktatási intézményben működő védőnő gondoskodik.

A védőnői ellátás szempontjából figyelembe vehető Rum községben lakóhellyel rendelkező 0-7 éves gyermekek száma: 2017-ben 60 fő, 2018-ban 70 fő, 2019-ben 68 fő, 2020-ban 89 fő, 2021-ben 103 fő.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rum községben gyermekorvos nem működik, a gyermekek ellátását is a háziorvos végzi, aki egyben az iskolaorvosi feladatokat is ellátja. A háziorvosi feladatokat 2022 nyara óta helyettes háziorvosok látják el. A rumi Egészségházban a fogorvosi ellátás is biztosított, és hetente két alkalommal vérvétel is történik. A fizioterápiás ellátást Szombathelyen magasabb színvonalon tudják ellátni, ugyanitt működnek a szakorvosi ellátások is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az óvodában megbízási szerződéssel logopédus szakemberek is segítik a munkát, illetve szomatopedagógus is, akik az SNI-s gyermekekkel is foglalkoznak.

A gyermekkorú személyek speciális egészségügyi, szociális és oktatási ellátási igényeire, korai fejlesztésére, rehabilitációjára a közeli megyeszékhelyen működő korai fejlesztő központban van lehetőség.

Ezeket a speciális ellátásokat igénybe vevő gyermek számáról az önkormányzatnak tudomása nincs.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása kötelező önkormányzati feladat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 38. §-a értelmében a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A gyermekvédelmi törvény 15.§ (2) bekezdésébe tartozó és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások (2012. december 31-i hatályos szabályozás szerint):

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

Gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekjóléti alapellátások biztosításának módja

Az önkormányzat gyermekjóléti alapellátásként biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátása keretében az óvodai és iskolai napközis foglalkozást.

A gyermekjóléti szolgáltatást feladatainak ellátását Rábatöttös község 2007. január 1-től Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulása keretén belül a szombathelyi székhelyű Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ intézménye útján biztosította.

A jogszabályi változások következtében 2016. január 1. napjától a közös hivatal székhely településének kötelezettsége biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a közös hivatalhoz tartozó valamennyi település esetében. Így a Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal székhely települése Vasszécseny Község Önkormányzata 2016. január 1-től feladatellátási megállapodást kötött Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával. Ez alapján a gyermekjóléti szolgálat feladatait változatlan formában továbbra is a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ családgondozója látja el Rum településen. A családgondozói tevékenységet a településen 1 fő családgondozó végzi.

Rum községben gyermekjóléti alapellátásban részesülők száma: 15 fő, 7 család.

- a) gyermekek veszélyeztetettségének okai: szülő életvitele, gyermeknevelési problémák, illetve a gyermek iskolai magatartása
- b) válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása: jelzés 2021-ben nem volt.
- c) családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása: 2021-ben 1 eset.
- d) jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A gyámhatóság tapasztalata szerint a jelzőrendszer tagjainak együttműködése jó, a szervek döntő többsége egymással szoros kapcsolatot tart.

A gyámhatóságnak napra kész munkakapcsolata van a családgondozóval, a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, az iskola és az óvoda ifjúságvédelmi felelősével, a védőnővel, valamint a háziorvossal. Fontos szerepe van munkánk során a megelőzésnek és így a jelzőrendszernek: a családokkal történő megfelelő foglalkozás és odafigyelés eredménye, hogy a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése ne legyen veszélyeztetve.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Rumban körzet központtal működik a Rumi Rajki István Általános Iskola és a Rumi Játékvár Óvoda, mely a környező települések gyermekei számára biztosítja az alapfokú oktatást.

Településünkön bölcsőde jelenleg még nem működik. Sikeres pályázati eljárásnak köszönhetően az óvoda mellett vele egységben kialakításra kerül 6-7 kisgyermek ellátását biztosító mini bölcsőde, mely előreláthatóan 2023-ban megkezdí működését. A bölcsődei ellátást addig Szombathelyen vagy Vasszécsenyben vehetik igénybe a kisgyermekes szülők.

Településünkön családi napközi nem működik.

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelme, a gyermekjóléti szolgálat biztosítása kötelező önkormányzati feladat. A gyerekvédelem középpontjában a meghatározó szereplő a gyermekjóléti szolgálat által működtetett észlelő és jelző rendszer áll. Fő feladata a prevenció. A már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a megfelelő családgondozást a gyermekjóléti szolgálat biztosítja.

A szolgálat munkatársa kéthetente, illetve szükség szerint látja el a családgondozói feladatokat: rendszeres kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, így többek között az iskola ifjúságvédelmi felelősével és az óvoda vezetőjével, védőnővel. Prevenciós tevékenységet végez, tájékoztatást nyújt a gyermeki jogokról és kötelezettségekről, másrészt egyéni esetkezelést végez, javaslatot tesz gyermekvédelmi gondoskodás-védelembe vétel- alkalmazására, egyéni gondozási tervet készít.

A gyermekvédelmi törvény a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményként nevezi meg az iskolát, és ezzel együtt meghatározott gyermekvédelmi feladatot ró a köznevelési intézményekre. Az intézmények kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, valamint hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása esetén. A rumi iskolában ifjúságvédelemmel 1 fő pedagógus foglalkozik.

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzbeli és természetbeni ellátások is, melyeket központi jogszabályok és helyi rendeletek szabályoznak.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A község önállóan ilyen ellátást nem nyújt. Szükség esetén a szolgáltatásokat a közeli városban vehetik igénybe a rászorultak. Az információk szerint azonban a krízis helyzetbe került családok elhelyezésére a családok átmeneti otthona férőhely hiányában más településen lakóhellyel rendelkező családok részére nem kínál. Problémát jelent számukra a szombathelyi családok elhelyezése is. Krízis helyzetbe került várandós anya elhelyezésére Vas megyében információink szerint nincs mód. Végsszükség esetén a krízis helyzetbe került, ellátatlan gyermek ideiglenes elhelyezéséről az illetékes gyámhatóság gondoskodik.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az általános iskolában nagyon széles körű foglalkozásokból választhatnak a gyerekek. Tömegsport foglalkozás minden osztálynak hetente két alkalommal van. Szabadidős tevékenységként rendelkezésükre áll a foci-, kosárlabda-, kézilabda pálya. Számos szakkör, és program közül választhatnak. Biztosított minden tantárgyból a korrepetálás. A Művelődési Házban lévő helyiségek közül egyet sem lehet a fiatalok rendelkezésére bocsátani szabadidejük közösségben történő eltöltéséhez. Főleg a téli időszakban okoz ez gondot, igényelnének egy közösségi helyiséget zenehallgatásra, beszélgetésre, közös programok szervezéséhez. Ennek hiányában a helyi vendéglátóhelyeken tudnak csak találkozni, nyári időszakban a parkokban töltik idejüket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv

Az iskolában biztosított a gyermekétkeztetés. Az óvoda épületében lévő konyhát a fenntartók bérbe adták egy vállalkozónak, így a gyermekek étkeztetését vásárolt élelmiszerekkel biztosítják. A gyermekek nyári étkeztetésére is lehetőség van, előzetes igényfelmérés alapján történik. Ingyen tankönyvvvel segítik jelenleg az általános iskolás gyermekeket nevelő szülőket.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolat kialakulását, az intézményi és egyéb rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidő programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Településünkön minden rászoruló részére biztosított a térítésmentes étkezés, ingyen tankönyv, egyéb juttatások. Intézményeink kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermekek ne szenvedjenek hátrányt semmilyen téren.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Rum község szociális rendelete értelmében települési támogatást nyújt a községben állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező rászorulóknak részére..

A felsőfokú tanulmányokat folytató tanulók részre havonta biztosít támogatást az önkormányzat a BURSA ösztöndíj program keretében.

Településünkön minden rászoruló részére biztosított a térítésmentes étkezés, ingyen tankönyv, egyéb juttatások. Rumban működő intézményeink kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermekek ne szenvedjenek hátrányt semmilyen téren.

Iskolánkban a nevelő és oktató munka egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban. A munka során kiemelten kezelik - a sajátos nevelési igényű; - a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő; - a kiemelten tehetséges; - a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	52	5	9,62
2017	58	2	3,45
2018	59	3	5,08
2019	57	1	1,75
2020	59	2	3,39
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	13	6,05
2017	n.a.	25	11,52
2018	n.a.	23	10,80
2019	n.a.	8	3,94
2020	n.a.	7	3,37
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	9	32	0	0
2017	0	0	12	36	0	0
2018	0	0	8	29	0	0
2019	0	0	n.a.	n.a.	0	0
2020	0	0	n.a.	n.a.	0	0
2021	0	0	n.a.	n.a.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatokból olvasható adatok a helyi iskolákba és óvodákba járó gyermekek arányát és hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetét mutatja. A Rum-Kastély Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskolában óvodai nevelés, általános iskolai és középiskolai oktatás is van. A fenti táblázatok összevontan tartalmazzák a településen működő oktatási és nevelési intézményekben tanuló gyermekek helyzetét. A Rum-Kastély EGYMI intézményében járó gyermekek nagy része nevelésbe vett, emiatt a törvény erejénél fogva halmozottan hátrányos helyzetűek. Ők szerepelnek a táblázat általános iskolai, illetve középiskolai tanulókra vonatkozó sorokban.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	1	1
2017	0	1
2018	0	1
2019	0	1
2020	0	0
2021	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4. számú táblázat a településen lakóhellyel rendelkező halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát mutatja.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	6	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,30	17,00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	1	n.a.
Dajka/gondozónő	2	n.a.
Kisegítő személyzet	1	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A 4.4.1 táblázat a Rumi Játékvár Óvoda adatait tartalmazza.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	60	2	52	1	6	17
2017	41	3	60	2	58	1	6	19
2018	44	3	60	2	59	1	5	20
2019	40	3	60	2	57	1	6	19
2020	43	3	60	2	59	1	6	20
2021	54	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat a Rumi Játékvár Óvoda beiskolázási körzetének 3-6 éves korú népesség számait tartalmazza. Rumban a 3-6 éves korú gyermeke száma 2017-ben: 31 fő, 2018-ban: 37 fő, 2019-ben: 32 fő, 2020-ban: 35 fő, 2021-ben: 42 fő.

A . 4.4.2 táblázat adatai nemcsak a Rumi Játékvár Óvoda, hanem a Szombathelyi tankerületi központ fenntartásában lévő regionális hatáskörrel működő Rum-Kastély Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium óvodájába járó speciális gyógypedagógiai ellátásban részesülő óvodai csoport adatait is rögzíti. Itt 1 csoportban 8 férőhellyel működik az óvoda, 2 gyógypedagógus és 1 fő óvodapedagógus vezetésével.

A Rumi Játékvár Óvodát Rum Község Önkormányzata működteti. Feltehetően elenyésző azon gyermekek száma, akik más önkormányzatok által működtetett óvodába írták gyermekeiket. Az óvodában két csoport működik, 4 óvodapedagógust foglalkoztatnak, az óvónők munkáját két dajka is segíti. Megbízási szerződéssel foglalkoztatnak gyógypedagógust. Az óvoda nyitottsága és a gyermekekkel való szeretetteljes és odaadó foglalkozás miatt a környező településekről is nagy létszámban járnak ide gyermekek.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételeket biztosítja az iskola: a) a tanuló külön neveléséhez és oktatásához a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet, b) egyéni előrehaladású képzéshez, integrált iskolai nevelés - oktatáshoz, fejlesztő neveléshez, fejlesztő nevelés - oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szakirányú végzettségű gyógypedagógus, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök, c) a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása. Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd-fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű, a mozgásszervi, érzékszervi, közép-súlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermekek nevelés – oktatása a többi tanulóval együtt történik. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára fejlesztő foglalkoztatást biztosítanak. A fejlesztő foglalkoztatást az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítják meg. Iskolánk gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési – oktatási intézmény. a) a fogyatékosok típusának megfelelő szakirányon szerzett gyógypedagógusi, gyógypedagógiai tanári szakképzettséggel rendelkező pedagógusok látják el a tanórai foglalkozásokat, melyeknek

elsődleges célja aa) a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése, ab) az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció, ac) az értelmi fogyatékossgal élő tanuló iskolai nevelés – oktatása. A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakembereket az iskola az állami intézményfenntartó segítségével elegendő számban foglalkoztat., iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	6	14	2	15,36	52,56
2017	6	14	2	15,50	47,93
2018	7	14	2	15,21	51,17
2019	6	14	2	14,50	52,22
2020	6	14	2	14,86	51,44
2021	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	34
2017	31
2018	21
2019	19
2020	29
2021	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatok a Rumi Rajki István Általános Iskola és a Rum Kastély EGYMI intézményében folyó általános iskolai oktatás jellemzőit mutatja.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés a község egyetlen általános iskolájában semmilyen módon nem fordulhat elő. A Rumi Rajki István Általános Iskolába a beiskolázási körzetből, de 15-16 másik településről is érkeznek tanulók. Évfolyamonként

csak egy osztály van, osztálybontás pedig csak az idegen nyelvi csoportok esetében a szabad idegen nyelv választása szerint történik a nyelvet tanuló évfolyamokon. A szegregáció így elképzelhetetlen.

A Rum-Kastély EGYMI regionális beiskolázási helyzetéből adódóan néha 14-16 településről is érkezhettek gyerekek. Az intézmény küldetése, hogy a tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, autista, súlyos és halmozottan sérült gyermekek és fiatalok számára, egyéni szükségleteiknek és személyiségállapotuknak, valamint mentális képességeiknek megfelelő lehető legjobb oktatást, fejlesztést biztosítson, valamint a tanulók lehetőségét maximálisan figyelembe véve kibontakoztassa képességeiket és készségeiket.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

A településen egyetlen normál beiskolázású általános iskola működik, a másik intézmény középsúlyos értelmi fogyatékos tanulókat iskoláz be, így az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában nem mutakozhatnak eltérések, illetve ezek nem vethetők össze.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A rumi iskolában integrációs felkészítés keretében történik a szociális helyzetből és fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozása. A gyermekek, tanulók a többi gyermekkel, tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, osztálybontás esetén azonos csoportban vesznek részt a foglalkozáson. A csoportok szervezésénél az érintett gyermekeknek, tanulóknak a többi gyermekekhez, tanulóhoz viszonyított aránya nem haladja meg a jogszabályban meghatározott mértéket. Az integrációs felkészítés megszervezése nem jár együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességbontakoztató felkészítést szervezünk, melynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Amennyiben iskolánk – beiratkozás, átíratkozás esetén – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor a Halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat elsőbbségben részesíti.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	2

2017	n.a.	n.a.	n.a.	1
2018	n.a.	n.a.	n.a.	1
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nyári szünetben a gyermekek napközbeni felügyelete nem megoldott	nyári táborok, napközis táborok szervezése
gyermekek , családok szabadidejének eltöltéséhez hiányzik az infrastruktúra	játszótér, közösségi színtér kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

E témakör elemzését megelőzően néhány fontos jogszabály, amely a nők esélyegyenlőségét szabályozza:

- a) az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- b) • a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- c) a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- d) a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósítására

A nők és férfiak közötti egyenlőtlenség okai, mely jelenleg is észrevehető a mai magyar társadalomban a szocializációs folyamatok legmélyebb gyökerei között keresendő. Nem könnyű tenni ellene. Nagyon nehezen észrevehető, mert sokszor maguk a nők azok, akik tiltakoznak, ha arról van szó, hogy a mindennapi életükben hátrányt szenvednek-e el a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve is tiltja, de az egyenlőtlenség felszámolása érdekében jogszabályi szinten alig történik valami.

A nők és férfiak eltérő társadalmi helyzetű csoportok. Eltérő helyzetüket különböző szükségleteik, speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáik tartják fenn.

A két nem közötti egyenlőtlenség megszüntetésének egyik eszköze a települési esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, intézkedések.

Magyarország szinte minden településére jellemző, hogy kisgyermekkorban a nők száma kevesebb, az életkor előre haladtával a férfiak száma fokozatosan csökken és időskorúak között már jellemzően a nők száma több. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges 43 szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is. A foglalkoztatási, illetve munkaerő-piaci ellátásokban, szolgáltatásokban a nők ugyanúgy részesülhetnek, mint a férfiak. Ezekről az ellátásokról a 3.3 pontban részletesen írtunk.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	0,76	1,32	1,04%
2017	1,72	0,26	0,99%
2018	1,96	1,32	1,64%
2019	2,2	2,62	2,41%
2020	3,2	2,31	2,76%
2021	3,79	2,85	3,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	25	50
2017	37,5	0
2018	38,46	60
2019	31,58	33,33
2020	54,55	33,33
2021	53,85	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	8	1
2017	8	3
2018	13	1
2019	19	1
2020	22	1
2021	26	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatásra vonatkozó adatok nem pontosak, mert nem mindenki regisztrált munkanélküli, aki állás kereső, de a számok értéke közel életszerű kimutatást ad a nők és férfiak munkaerő piaci helyzetéről. A munkavállalási korúak száma a 15-64 éves korúak

száma. A munkanélküliek száma a regisztrált munkanélküliek száma. Mindkét nem esetében kijelenthető, hogy a munkavállalási korúak közül a fiatalabbak még iskolába járhatnak, az idősebbek közül pedig rokkant nyugdíjban vagy korhatár előtti nyugellátásban részesülhetnek. Fontos megemlíteni, hogy a nők adatai nagyobb eltérést mutathatnak a valós adatokhoz képest, ugyanis a munkavállalási korú nők közül néhányan vagy többen GYED-en, GYES-en vannak, vagy gyermeknevelési támogatásban részesülnek (főállású anyák), így ők a munkanélküliek és a foglalkoztatottak között sem szerepelnek. A számokat arányaiban szükséges értelmezni.

A foglalkoztatásra vonatkozó adatok nem pontosak, nem mindenki regisztrált munkanélküli, aki állást keres. A nők és a férfiak számában jelentős eltérés nem látható.

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség, mely tekintetében a nők általában az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség és a magas iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányában felülreprezentáltak.

A nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közsféra és a szolgáltatási szektor. Vannak kifejezetten csak nők által betöltött munkakörök (varrónő, óvónő, ápolónő stb.) és vannak olyan munkakörök melyek az elmúlt időszakban pontosan az alacsony bérezésük miatt elnőiesedtek (pedagógus,).

A település nem rendelkezik kimutatással a nők foglalkoztatottságára vonatkozóan.

A nők foglalkoztatottságát gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. Ezek mértékéről a településen adatok nincsenek.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünkön képzésekre nincs lehetőség, a különböző képzések Szombathelyen vehetők igénybe.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségű nőknek betanított munkát van lehetőségük vállalni, főként Sárváron, vagy Szombathelyen, illetve a közeli Rábatöttös településen.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és a férfiak munkaerő-piaci jelenlétének egyik legmarkánsabb jellemzője az ágazatok, foglalkozások, munkakörök nemek szerinti elkülönülése (szegregációja). A jelenség a női foglalkoztatás megjelenésétől napjainkig érvényesül a világ minden országában, függetlenül a gazdasági fejlettség szintjétől, a politikai, vallási rendszertől, a társadalmi, kulturális környezettől. A nemek szerinti szegregáció a munkaerőpiac működésének része és következménye, hatására a női munkaerő jelentős hányada a tipikusan nőinek tartott, a férfiak pedig a férfiasnak vélt foglalkozásban vannak jelen. Az ezredforduló előtti években a világ aktív népességének fele olyan nő-, illetve férfi-domináns foglalkozásban dolgozott, ahol a saját nemének aránya meghaladta a 80 százalékot. A nők és a férfiak egyaránt a saját nemük által uralt foglalkozásokban

dolgoznak szívesen, ami táplálja és fenntartja a nemekkel kapcsolatos sztereotípiákat.

Koncz: A munkaerőpiac nemek szerinti szegregációjának jelensége és mérése

A nők és férfiak foglalkozási szegregációja és az ún. üvegplafon az egyenlőtlen bérezés és általában a javakhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony bérezéssel bíró munkahelyeken dolgoznak. A nők és férfiak bérezésével kapcsolatosan adatokkal nem rendelkezünk.

A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció azonban korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódás mechanizmusa a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat.

Különösen nehéz helyzetben vannak a gyermeküket egyedül nevelő nők, akik gazdaságilag ki vannak szolgáltatva. Róluk még a kis települések önkormányzatai sem rendelkeznek pontos adatokkal.

Az országos adatokból ismert, hogy létezik a nők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén. Községünkben ez nem tapasztalható, hisz a közelben lévő cég nagyrészt csak nőket alkalmaz betanított munkásként.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Rum községben a 3 éven felüli és 6 éven aluli gyermekek részére a 50 férőhelyes Rumi Játékvár óvoda nyújt elhelyezést. Kihasználtága maximális. Az utóbbi időben elmondható, hogy a megnövekedett környékbeli gyermek létszám miatt férőhely hiány alakult ki. Az óvoda nyitvatartása illeszkedik a szülők munkaidő beosztásához. A nyitvatartásból probléma eddig nem adódott. Nyári időszakban 3 hétig zárva tart az intézmény.

A település még nem rendelkezik bölcsődével. A pályázati támogatásból épülő bölcsőde az óvoda épülete mellett kerül kialakításra. Az így kialakított mini bölcsőde előreláthatóan 2023-ban kezdi meg működését az óvodával közös szervezeti egységben. A minibölcsőde csak 6-7 gyermek bölcsődei elhelyezésére ad lehetőséget, amely most már úgy látszik, hogy a környék gyermek létszámát figyelembe véve kevésnek bizonyul.

Rum településen és környékén családi napközi nem működik (kivételesen Szombathely).

Sajnos nem jellemző a környező városokban lévő munkahelyekre a családbarát munkahelyi körülmények biztosítása, a részmunkaidős foglalkoztatás. A gyestről visszatérő nők nehéz helyzetben vannak, hisz a munkáltatók sem foglalkoztatják őket szívesen. Azok az anyák, akik 2-3 gyermek születése miatt több évre maradtak ki a munkából még nehezebb helyzetben vannak.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	n.a.
2017	0	32	42
2018	1	39	49
2019	1	34	46
2020	1	55	71
2021	0	64	84

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői feladatokat Rum községben a rumi védőnő látja el, aki Zsenye és Rábatöttös községekben is teljesít szolgálatot.

A táblázat adatai közül a 0-3 évesek száma Rum adott korcsoportú népességének alakulását mutatja, az átlagos gyerekszám mindhárom település 3 éves és 3 éven aluli gyerekszámát számszerűsíti.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői feladatokat Rum községben a rumi védőnő látja el, aki Rum és Rábatöttös mellett még Zsennyében is teljesít szolgálatot.

A védőnő heti rendszerességgel várandós tanácsadást is tart, otthonában is meglátogatja a várandósokat. A gyermeket váró nőknek havonta Szombathelyen a terhesgondozóban is meg kell jelennie.

Az elmúlt időszakban nem fordult elő, hogy a terhesgondozást valaki is elmulasztotta volna.

Rum településen az elmúlt időszakban a 3 vagy több gyermekes családok száma fokozatosan csökken. Jellemző, hogy a családok egy vagy csak két gyermeket vállalnak.

2015-től folyamatosan kerül bevezetésre a méhnyak-szűrés lehetősége, amely során a nők részére helyben lesz biztosítva a szűrés igénybe vétele. Központi nyilvántartás alapján a védőnő értesíti azokat a településen élő, 25-55 év közötti nőket, akik az elmúlt három évben nem vettek részt méhnyak-szűrésen.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távol tartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető Törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszak jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak (testi sértés, zaklatás, távol tartás.)

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl: szexuális jellegű visszaélések) is a büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak vonatkozásában nem állnak rendelkezésre adatok.

A rendőrség – tájékoztatása alapján – nem vezet külön nyilvántartást a családi viszályokhoz történő riasztásokról, és az arról sem, hogy mennyi a családon belüli erőszak miatti tényleges feljelentések száma. Az esetleges bírósági szakaszban kerülő családon belüli ügyében hozott bírósági ítéletről tájékoztatást a rendőrség nem kap.

Megelőzésre tekintettel azonban szükséges hangsúlyt helyezni a tájékoztatásra, felvilágosító előadások szervezésére. Településünkön történt nőket érő erőszakról nincs tudomása az önkormányzatnak.

Településünkön történt nőket érő erőszakról nincs tudomása az önkormányzatnak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetbe került családok, nők, gyermekek lakhatási problémáinak megoldására Rum községben megoldást nem találhatunk. Az önkormányzat anyagi forrásai jelenleg

nagyon szűkösek, a korábbi időszakban pedig a lakhatási gondok megoldása igényként nem merült fel, így a községi önkormányzatok ezen problémák megoldására nem rendezkedtek be. Családok átmeneti Otthona legközelebb a 18 km-re található városban, Szombathelyen van. Anyaotthon a 25 km-re lévő Gencsapátiban működik, amelynek férőhelye annyira kevés (2 fő), hogy ez az adat a település tekintetében nem releváns.

A helyi önkormányzat tudomása szerint a Családok Átmeneti Otthona szombathelyi lakóhellyel rendelkező személyeken és családokon kívül más településről krízishelyzetben lévő családokat nem, vagy csak nagyon ritkán tud fogadni. A tájékoztatás alapján szinte folyamatosan férőhelyhiánnyal küzdenek.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. Az 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt el kellene választani a gyermeket a szülőjétől.

Az anyaotthonok elsődleges feladata a megelőzés a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozása.

A Rum községben élő nők számára jelenleg nincs anyaotthoni ellátás igénybevételére lehetőség. Szombathelyen működik ilyen intézmény.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az elmúlt években a képviselő-testület női tagjainak száma nem változott. A helyi önkormányzatban az 7 képviselő között egy nő foglal helyet.

Az önkormányzati hivatal tájékoztatása szerint a helyhatósági választások során a Képviselő-jelöltek száma között is mindig kevesebb volt a nő, mint a férfi.

A településen működő vállalkozásoknál, mely az ipar és mezőgazdaság területét jelentik elsősorban a női foglalkoztatottság dominanciája már nem annyira jelentős.

Rum településen működő óvodában iskolában, postán, boltban és a Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltségén dolgozók 95 %-a női alkalmazott.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A védőnő szervezésében havonta találkoznak a kismamák a baba-mama klub keretében. Ezzel sikerül megelőzni a kismamák elszigetelődését. A változatosan összeállított programok lelkesen tartják a kismamákat és a babákat is.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítja a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák. Tapasztalatok szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden

háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más” -tól. Ezért a rájuk való figyelem is nagyon fontos.

A nők munkaerőpiaci helyzetének talán egyetlen előnyös pontja, lehetősége rájuk nézve, hogy 40 éves munkaviszony után nyugdíjba mehetnek. Ez elsősorban az 1950-es és a 1960-as években született nők számára jelent előny, mert a később születettek már később kezdtek dolgozni, tekintve a tankötelezettség 14 évről 18 évre történő emelkedését, illetve az oktatás átszervezését követően kitolódó iskolai időszakot és a felsőfokú tanulmányok hosszát.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
anyaotthon nem biztosított a krízishelyzetben levő anyáknak, családoknak	anyaotthoni elhelyezés biztosítása összefogással

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az utóbbi időszak javuló tendenciája ellenére általánosságban megállapíthatjuk, hogy az időskorúak száma fokozatosan növekszik.

Ez az öregedési folyamat Magyarországon túl egész Európára érvényes általános öregedési folyamat.

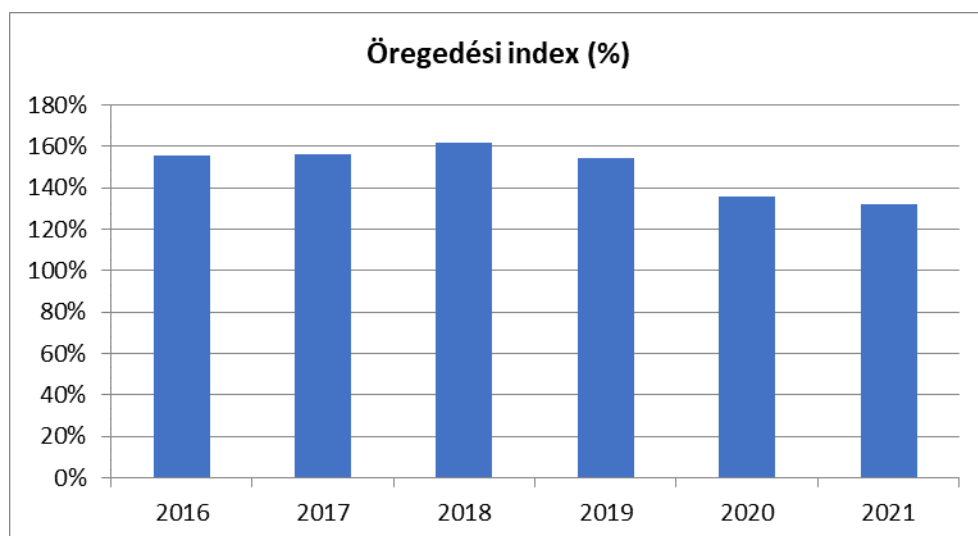
A demográfiai öregedés, maga után vonja az életkor meghosszabbodásának jelenségét is, mely pozitívumként értelmezhető, viszont mindez a korstruktúra romlását okozza, amely a maga társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelent. Az inaktívok, ellátásra szorulóak száma megnövekedik, miközben az aktív korúak száma csökken.

A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	207	133	155,64%
2017	203	130	156,15%
2018	205	127	161,42%
2019	210	136	154,41%
2020	212	156	135,90%
2021	222	168	132,14%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	100	185	285
2017	99	183	282
2018	104	182	286
2019	97	177	274
2020	98	177	275
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A nyugdíjba részesülők számát a fenti táblázat mutatja a legpontosabban. 2021-ben a statisztikai elemzések még nem tartalmaznak adatokat, de figyelembe véve a korábbi évek számaikat 2021-ben sem lehetnek sokkal többen a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában irányadó a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer, mely saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik: az öregségi nyugdíj, a rehabilitációs járadék. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás: az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások valamint az özvegyi járadék. Ide tartoznak az öregségi, özvegyi nyugdíjban, rokkantnyugdíjban, a nők szolgálati idő kedvezményében részesülők is.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	4	0	77	148	0	10	0
2017	5	0	74	144	3	10	0
2018	5	0	80	145	1	9	0
2019	3	0	82	143	0	9	0
2020	3	0	80	144	0	9	0
2021	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

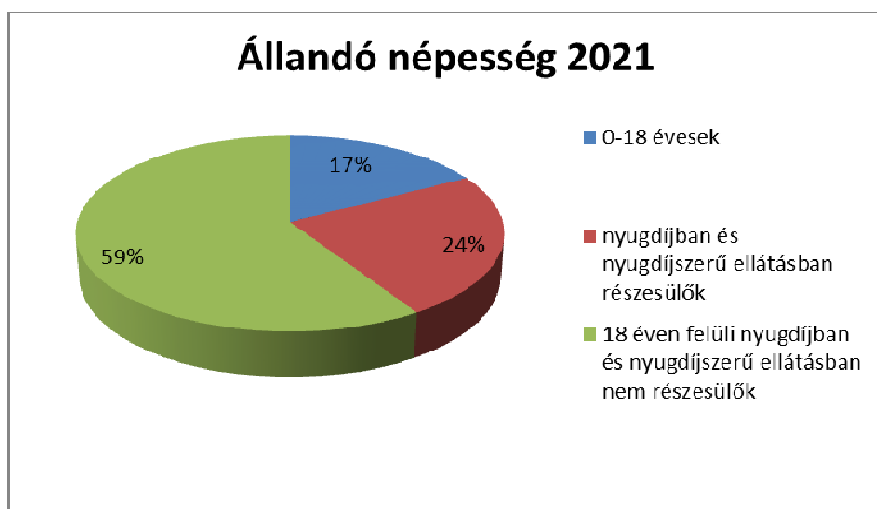
A 6.1.2. táblázat csak az öregségi és özvegyi nyugdíjba részesülő nők és férfiak számát mutatja nem számol az egyéb okból nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülőkkel. A korábbi adatokból megállapítható, hogy az idősebb korcsoportban a nők száma több, mint a férfiaké, így feltételezhető az is, melyet a táblázat adatai is igazolnak, hogy nyugellátásban is több nő részesül, mint férfi.

Rum település esetében meglepő számadatokat láthatunk, a nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma csaknem kétszerese a férfiak számának. Ennek egyik legfőbb okaként említhetjük meg, hogy a nők negyven év szolgálat után nyugdíjba vonulhatnak, míg a férfiak csak 65 évesen. Ezt figyelembe véve az a nő, aki már 14 éves korában elkezdett dolgozni, 54 éves korában már nyugdíjba mehet. Természetesen semmi akadály, hogy mellette munkát vállaljon, csak ennek arányai adatszolgáltatás hiányában nem mérhetők.

Időskorúak járadékában nem részesül évek óta a településen senki sem. Az időskorúak járadékát gyakran összekeverik a nyugdíjjal. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás, vagyis annak a személynek állapítható meg, aki a nyugdíjhoz és a nyugdíjszerű ellátások megállapításához nem rendelkezik minimális szolgálati idővel sem, betöltötte 65. életévét és egyedülálló. A járadék a házastársi vagy élettársi kapcsolatban élő személynek is jár, amennyiben a házastárs vagy élettárs jövedelme nagyon alacsony. A járási hivatal állapítja meg és folyósítja, míg a nyugdíjat és nyugdíjszerű ellátást a nyugdíjfolyósító Igazgatóság. Rum községben az utóbbi időben az öregedési index csökken, a nyugdíjasok száma állandó, alig változik. Ez pozitívként értelmezhető a település életében. Tekintve azonban, hogy a fenti megállapítások szerint a 65 éven felüliek száma jelentősen növekedik és ők már nagy valószínűséggel nem fognak elköltözni a településről, rájuk nem jellemző a vándorlás. A 14 évesek felnőnek, tanulmányokat folytatnak, átmenetileg elköltöznek vagy ingáznak az ő esetükben az elvándorlás a település fiatalodását tekintve hátrányt jelent.

Ha a nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát a település lakosságához és a másik eltartotti kategóriához a 18 éven aluliak számához viszonyítjuk, akkor közel pontos információt kaphatunk a település aktív és inaktív népességének arányáról.

2020-ban Rum állandó lakóinak száma 1163 fő volt, a 0-18 évesek száma 195 fő. (Vas Megyei Kormányhivatal és TeIR, KSH Tstar)

A fenti diagram azt mutatja, hogy a településen állandó lakóhellyel rendelkező személyek 24 %-a, majdnem a negyede nyugellátásban, illetve nyugdíjszerű ellátásban részesül, 17 százaléuk életkoruk és társadalmi helyzetük alapján egyéb okból eltartott. A számadatok nem szerepeltetik a GYED-en, GYES-en vagy gyermeknevelési támogatásban, a munkanélküli ellátásban részesülő személyeket, valamint a felsőfokú vagy középfokú

oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató 18 évesnél idősebb személyeket.

Ha őket is figyelembe vesszük az adatok elemzése során kijelenthetjük, hogy a településen lakók közel fele inaktívnak tekinthető.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	8	8	13	19	22	26
41-45 év (TS 042)	Fő	1	0	1	2	1	3
	%	12,50%	0,00%	7,69%	10,53%	4,55%	11,54%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	0	2	2	3	4
	%	12,50%	0,00%	15,38%	10,53%	13,64%	15,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	1	2	0	1
	%	12,50%	0,00%	7,69%	10,53%	0,00%	3,85%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	1	2	2	2	3
	%	0,00%	12,50%	15,38%	10,53%	9,09%	11,54%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	2	2	1	2	2
	%	12,50%	25,00%	15,38%	5,26%	9,09%	7,69%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön nincs olyan munkahely, mely nyugdíjasokat foglalkoztatna. a lakosság körében erre egyelőre nem is merült fel igény.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A községben élő nyugdíjasok közül csak néhányan dolgoznak korábbi munkahelyükön. Jelentős számban vannak azok, akik inkább a családi életben segítik a fiatalokat, pld.: az unokák felügyeletében, ellátásában.

Sajnos magas a regisztrált munkanélküliek között, az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma. Elhelyezkedésük nehéz, mivel a munkáltatók szívesebben foglalkoztatnak fiatalabb munkaerőt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	207	0	13	23
2017	203	0	12	23
2018	205	0	9	26
2019	210	0	6	23
2020	212	0	6	25
2021	222	0	3	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen biztosított a szociális étkeztetés az igénylők részére. Azoknak, akik az ebéd elszállítását nem tudják megoldani, az önkormányzat gondoskodik az étel házhoz történő szállításáról. A házi segítségnyújtás a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ által történik. Az elmúlt években azonban csak 2-3 esetben igényelték ezt az ellátást.

Az idősek ellátásában nagy segítséget nyújthatna a falugondnoki szolgálat, hiszen a nagyobb településen is adódhatnak olyan élethelyzetek - elsősorban az idősek körében - , amikor a kisebb-nagyobb szaktudást nem igénylő feladatok ellátásában, problémák megoldásában segítséget jelenthetne az idős egyedül élő emberek számára.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Rum községben régóta működik a Nyugdíjasklub. Számos programot szerveznek, pld. ismeretterjesztő előadások meghallgatása, kiállítások látogatása, kirándulások szervezése. Részt vesznek minden községi ünnepélyen, rendezvényen. Kapcsolatot tartanak a szomszédos települések nyugdíjas klubjaival. Rendezvényeik szervezésében segítséget nyújt a Művelődési Ház vezetője. Az önkormányzat minden évben az Idősek karácsonyi ünnepségén köszönti a községben élő időskorúakat.

c) idősek informatikai jártassága

A Művelődési Ház szervezésében lehetőségük nyílt az időseknek a számítógéppel történő ismerkedésre. A számítógépek nyitvatartási időben a rendelkezésükre állnak. Igény nem nagyon merült még fel. Az okos telefonok megjelenésével a „fiatalabb” idős, elsősorban a 70 éven aluli idősek korosztálya a tapasztalatok szerint már egyre inkább használja a világhálót. Ahogy haladunk előre az időben úgy fog teret hódítani az idősebb korosztály életében is az informatika.

d) a generációk közötti programok.

Helyi közösségi szintén szervezésében több olyan programlehetőség van, ahol gyermektől a nagyszülőig bevonásra kerül a lakosság, továbbá az éves falunap, adventi készülődés, a falukarácsony is a generációk közötti együttműködést erősíti.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A háziorvos minden évben lehetőséget biztosít különböző szűrőprogramokon történő részvételre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nem ismert az idősek élethelyzete, nappali ellátás nincs biztosítva	közösségi programok szervezése, mely közelebb hozná az embereket, nappali ellátás biztosítása, mindennapi életükben segítségnyújtás

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legérzékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 2006. december 13-án elfogadott a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt Magyarország a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikálta. Az Egyezmény szerint: „fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszantartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Legfontosabb feladat a társadalom számára, hogy a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait figyelembe véve megtegye azokat a lépéseket, amelyek helyzetüket javítja. Mindannyiunk feladata a fogyatékos emberek integrációjának megteremtése, amely csak részben jelent pénzkérdést. Az emberek szemléletének, hozzáállásának megváltoztatására is nagy szükség van, ami nem függ az adott ország, település anyagi helyzetétől.

Tekintettel arra, hogy a népszámlálás során a fogyatékossgal kérdésére nem kötelező a válaszadás, ezért a statisztikai hivatal adatbázisa is csak hozzávetőleges adatokkal rendelkezhet a fogyatékosok számára vonatkozóan.

Kézzelfogható, számszerű adatok a fogyatékossgai támogatásban részesülő, valamint a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozóan vannak, amely adatok a támogatásokat megállapító hivatal nyilvántartásában szerepelnek.

A településen élő fogyatékosok számáról, fogyatékossgukról az önkormányzat adattal nem rendelkezik, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élő emberek helyzetéről, szükségleteiről.

2012. december 31. napjáig a települési önkormányzat jegyzője állapította meg az ápolási díjat. Ápolási díjban a súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 éven aluli hozzátartozóját ápoló személy részesülhetett. Ezekből az adatokból csak annyit tudhattunk meg, hogy él-e a településen súlyosan fogyatékosnak minősülő személy.

2015. májusában belföldi jogsegélyben adatszolgáltatást kértünk a fogyatékos gyermekek és személyek számáról, valamint a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekekről. Az illetékes hatóság megkeresésünket elutasította. Tekintettel arra, hogy a helyi háziorvos csak a lakosok egy részének a háziorvosa, a tőle kért adat nem tükrözi a valóságot.

A táblázat adataiból látható, hogy a megváltozott munkaképességű férfiak száma csökkent, a megváltozott munkaképességű nők száma növekedést mutat, sőt kétszeresére nőtt.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	16	18	34
2017	13	20	33
2018	12	19	31
2019	7	18	25
2020	9	18	27
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998.évi XXVI. törvény 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi 55 költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (FIt. 57/B. §)

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását jogszabályok határozzák meg.

A fogyatékkal élőknek nehéz munkát találni. A helyi cég is foglalkoztat csökkent munkaképességű dolgozókat, igaz elég kis létszámban. Nagyobb befogadó képességű vállalat Szombathelyen található.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő emberek foglalkoztatási helyzetének javítása csak célzottan, személyre szabottan, megfelelő munkaerő piaci és az egészségügyi, szociális, képzési és foglalkoztatási területeket összehangoltan, egymásra épülő módon használó rehabilitációs rendszer és rehabilitációs szolgáltatások tényleges kiépítésével valósulhat meg.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékos személyek számára a fogyatékoságukat is toleráló munkahelyek felkutatása nagyon nehéz. Fogyatékos személyeket általában speciális munkáltatók foglalkoztatnak, amelyek csak a közeli városban találhatóak és csak korlátozott számban alkalmazzák a megváltozott képességekkel rendelkező személyeket. A közlekedés feltételei sem minden esetben kedveznek a fogyatékos személyeknek, ezáltal a munkahelyre való eljutás nehézségekbe ütközik.

A különböző mértékben megjelenő akadályok miatt a fogyatékos emberek nagy része kizorul a munkaerő piacról és ha állapota jogosulttá teszi rokkantsági járadékosként inaktívvá válik. Jobb helyzetben vannak azok, akik családban élnek és családtagjaik segítségével élik a mindennapjaikat. Az idősebb, egyedül élő fogyatékos személyek többsége szociális otthonokban élik le életüket.

Tapasztalatok alapján elmondható, hogy sajnos a hátrányos megkülönböztetés érezhető a fogyatékkal élők foglalkoztatásának területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Községünk területén, Rum kastélyban működik a középsúlyosan értelmi fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése. A bentlakásos iskola nagy gondot fordít arra is, hogy a gyermekeket felkészítsék a mindennapi életben történő helytállásra is. A 16. évüket betöltött gyermekeket úgy próbálják bevezetni a munka világába, hogy az intézet kertjében ők végzik a munkákat a veteményezéstől, a kapáláson át, a termények betakarításáig. Megtanulják a különböző gépek használatát fűnyíráskor, kapálógépek használatakor. Ezzel próbálják elősegíteni, hogy az intézetből való kikerülésük után munkát találjanak.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzügyi, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. A központi rendelkezések értelmében a teljesség igénye nélkül:

A gyermekek vonatkozásában a fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek részére emelt összegű családi pótlékot folyósítanak

A szülőt tartósan beteg, fogyatékos gyermeke után 2 nap pótszabadság illeti meg. A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek és kísérője a tömegközlekedési eszközök igénybevétele során kedvezményben részesülnek. Az oktatási- nevelési intézményekben az igénybevett étkeztetés során 50 %-os térítési díj kedvezmény jár a tartósan beteg és fogyatékos gyermekek részére. A fogyatékosági támogatásban részesülő személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásban is részesülhetnek, illetőleg parkolásuk megkönnyítése érdekében parkolási igazolványt igényelhetnek. A munkáltatót megváltozott munkaképességű személy alkalmazása során járulékfizetési kedvezmény illeti meg. A tartósan beteg munkavállaló adókedvezményt kap.

A magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek részére közgyógyellátás jár. Némely betegség kezelését egészségügyi térítésköteles tevékenységgel támogatják..

A súlyosan fogyatékos, illetve 18 év alatti tartósan beteg személyek ápolása, gondozása okán orvosi szakértői vélemény alapján (korábban a települési önkormányzat jegyzője) 2013-tól a járási hivatal az ápolást végző személy részére ápolási díjat állapít meg.

A fogyatékos és tartósan beteg személyeket közel egyenlő mértékű támogatás illeti, aztán később az életkor előre haladtával a tartósan beteg gyermekek, személyek részére megállapítható támogatások, jogosultságok ritkulnak, figyelemmel arra, hogy a két állapot eltérő sajátosságokkal rendelkezik.

A fogyatékos vagy tartósan beteg gyermekek részére központi jogszabály rendelkezés alapján ingyenes tankönyvellátás jár.

2015. szeptember 1-jétől az az óvodába vagy bölcsődébe járó gyermek, aki tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek ingyenes étkezésben részesül.

Az önkormányzat nem tekinti külön egy-egy a helyi rendeletében megállapítható ellátások biztosításánál a fogyatékos személyeket.

Az önkormányzat hatályos rendelete szerint az önkormányzat a fogyatékos vagy tartósan beteg hozzátartozó rehabilitációjának biztosításához települési támogatást nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személyek részére biztosítandó esélyegyenlőség egyik eszköze az akadálymentesítés, amely alatt ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember speciális szükségleteinek figyelembe vételével kialakítandó komplex akadálymentesítést kell érteni. Nemcsak a helyi közutak és járdák felújítását, valamint a liftek és rámpák szerelését jelenti, hanem hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb. elhelyezését, beszerzését is. Sőt nemcsak az épületek, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférését is jelenti, pl honlap akadálymentesítés, ezen kívül az emberek részéről megkívánja azt a megváltoztatott szemléletet is, amely a fogyatékos személyt egyenjogúnak tekinti. Mindezek megvalósításának egyik eszköze az esélyegyenlőségi terv és annak betartása.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi alapellátás a településen akadálymentesen igénybe vehető, rehabilitációs ellátások a járásközpontban szintén akadálymentesen elérhetők, ezek igénybevételeben segítséget nyújt a falugondnoki szolgálat. A településen nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené

elő. Amennyiben igény merül fel, az önkormányzat segítséget nyújt a szállításban, illetve a munkahellyel történő kapcsolattartásban.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati épületek akadálymentesítése megtörtént. Az iskolában külön figyelmet fordítottak a látássérültekre is, így nem csak a mozgássérültek számára lettek kialakítva a közlekedésre alkalmas felületek, hanem a padlóburkolaton vezetősáv, a termék mellett Braille írásos táblák is kihelyezésre kerültek.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünkön több mozgássérült él. Közlekedésüket elektromos rokkant-kocsi segíti. Ezzel szinte minden épületbe be tudnak jutni, beleértve a helyi élelmiszerboltokat is. Az utak, járdák állapota azonban nem minden esetben teszi lehetővé a rokkantkocsival történő közlekedést. A helyi Gazdaboltban még nincs akadálymentes feljáró, de a dolgozók nagy figyelmet fordítanak a fogyatékkal élők kiszolgálására. Sajnos a látás- és hallássérültek számára még megoldatlan az akadálymentesítés.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön lévő munkahelyek nagy része akadálymentesített.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A tömegközlekedésben sajnos vannak még problémák. Csak néhány olyan járat van, melyen megoldott, hogy pld. a kismamák a babakocsikkal, és a mozgássérültek fel tudjanak szállni. Községünk területén a járdák mindenhol kiépítésre kerültek, de több helyen felújításra szorulnak. Néhány részen gondot okoz a rokkant-kocsival, babakocsival történő közlekedés.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön fogyatékosok nappali intézete nem működik, Szombathelyen lehet ezt a szolgáltatást igénybe venni.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A mozgáskorlátozottak és egyéb fogyatékkal élők részére a 102/2011.(VI.29.) sz. Korm. rendelet biztosít különböző igénybe vehető juttatásokat. Ilyen pl.: a gépjármű szerzési támogatás, és a személygépjármű átalakítási támogatás. Némi segítséget jelent a parkolási

igazolványok beszerzése is. A fogyatékkal élők utazási kedvezményeket is igénybe vehetnek.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincsenek helyben szervezett programok a fogyatékossgal élők számára.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely településünkön fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken. Nem talákoztunk olyan esettel amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás ért volna helyben. Azonban bizonyára településünkön is jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékossgal élő személy.

Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Mozgáskorlátozott személyek közlekedése néhány helyen nehézkes	pályázat figyelése, belterületi utak, járdák felújítása

Több célcsoportot érintő településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szakemberek hiánya a település kötelező feladatellátásában	szolgálati lakások felújítása
hiányos háziiorvosi és védőnői infrastruktúra	energiahatékonyság és eszközbeszerzés az egészség védelme érdekében
a közösségi ellátást szolgáló épületek korszerűtlenek	épületek felújítása pályázatok igénybevételével
generációk elszigetelődése	kültéri közösségi téren programok szervezése hagyományos falusi termelői piac létrehozásával

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Rum község területén működő egyházi és civil szervezetek. - Rum Községi Sport Club (a szakosztályra vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Autó Sport Klub (a szakosztályra vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Teke Tömegsport Egyesület (a szakosztályra vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Ószidő Nyugdíjas Klub (tevékenységére vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Baba-Mama Klub (tevékenységére vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Cicellei Aranyháromszög Művészeti és Kulturális Társaság (tevékenységére vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Rum és Zsenye Községek Önkéntes Tűzoltó Egyesülete (tevékenységére vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Rumi Rajki István Alapítvány (tevékenységére vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

- Szemünk Fénye Szülői Egyesület (tevékenységére vonatkozó adatok a település honlapján megtalálhatók)

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Rum 2009 óta a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja. A társulás 2009 óta működik, mely uniós pályázatból hozott létre egy projektet, összesen hat hulladékudvart építettek, teljes kiszolgáló rendszerrel, valamint egy szelektív válogatóművet. A válogatómű évente 7,5 ezer tonna hulladék feldolgozására képes, az egész megyét, pontosabban a projektben résztvevő 127 település szelektív hulladékgazdálkodását ki tudja szolgálni.

Az Önkormányzat 1996. óta tagja a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulásának, mely kezdetben 40, jelenleg már csak 26 önkormányzat tagja, feladata a központi orvosi ügyelet megszervezése a Szombathely környékén található falvakban lakók részére.

A település közigazgatási feladatát a 6 önkormányzat által létrehozott Vasszécsenyi Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A szociális étkeztetést Rum község Önkormányzatával együttműködve látja el. A rumi gyerekek alapfokú oktatását, valamint az egészségügyi alapellátást is Rum Község Önkormányzata tartja fent. A házi segítségnyújtás Szombathely Megyei Jogú Város által kötött megállapodás alapján van biztosítva a településen élők számára.

Rum önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a helyi egyesületek, civil szervezetek támogatását. A képviselő-testület az éves költségvetésében jelentős összegű támogatást biztosít az egyesületek, civil szervezetek működéséhez. Rum önkormányzata nagyon jó kapcsolatot ápol a Vas Megyei Rendőr-kapitánysággal. A körzeti megbízottak számára ingyen biztosítja az irodát, a

megyei rendőr-kapitány minden évben beszámol a megyei kapitányság munkájáról a képviselő-testületnek. Nagyon szoros a kapcsolat a helyi Egyházközséggel is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az Önkormányzat 1996. óta tagja a Szombathelyi Kistérség Többcélú Társulásának. A Társulásban részt vevő települések összehangolják fejlesztéseiket, közös területfejlesztési koncepciókat, programokat, javaslatokat alakítanak ki.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Rum községben nemzetiségi önkormányzat nem működik

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A kisgyermekes anyukák mindennapi életét nagyban megkönnyíti a Baba-Mama Klub működése. Számptalan előadást hallhatnak, megbeszélhetik mindennapi gondjaikat, véleményeket cserélhetnek. ezeken a rendezvényeken sikerül elérni, hogy ne szigetelődjenek el, részt vehessenek a közösség életében

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs ilyen szervezet.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésénél adatot szolgáltatott a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a polgármester, a jegyző, a védőnő, az általános iskola igazgatója. Az adatszolgáltatás elektronikus úton, telefonon, illetve személyesen történt. A helyzetelemzés során feltárt problémák megoldásához szükséges partnerek bevonása személyes kapcsolatfelvétel útján történik. A partnerek tájékoztatást kapnak az esélyegyenlőség fontosságáról, és a problémák megoldásának szükségességéről.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, a honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

Honlap címe: <https://hep.tef.gov.hu>
www.rumkozseg.hu

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	regisztrált munkanélküliek száma magas	piacképes szakmákra való átképzés
Gyermekek	nyári szünetben a gyermekek napközbeni felügyelete nem megoldott	nyári táborok, napközis táborok szervezése
	gyermekek , családok szabadidejének eltöltéséhez hiányzik az infrastruktúra	játszótér, közösségi színtér kialakítása
Idősek	nem ismert az idősek élethelyzete, nappali ellátás nincs biztosítva	közösségi programok szervezése, mely közelebb hozná az embereket, nappali ellátás biztosítása, mindennapi életükben segítségnyújtás
Nők	anyaotthon nem biztosított a krízishelyzetben levő anyáknak, családoknak	anyaotthoni elhelyezés biztosítása összefogással
Fogyatékkal élők	Mozgáskorlátozott személyek közlekedése néhány helyen nehézkes	pályázat figyelése, belterületi utak, járdák felújítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	szakemberek hiánya a település kötelező feladatellátásában	szolgálati lakások felújítása
	hiányos háziorvosi és védőnői infrastruktúra	energiahatékonyság és eszközbeszerzés az egészség védelme érdekében
	a közösségi ellátást szolgáló épületek korszerűtlenek	épületek felújítása pályázatok igénybevételel
	generációk elszigetelődése	kültéri közösségi téren programok szervezése hagyományos falusi termelői piac létrehozásával

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák könnyen be tudnak illeszkedni a közösségbe.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megfelelő oktatásban részesüljenek.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek problémáinak megoldására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkába állás segítségét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életkörülményeinek javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Önkormányzati tulajdonú lakásügyi szolgáltatás felújítása	Van önkormányzati tulajdonban lévő épület, mely lakás céljára kiadható. Használt, elavult állapotú, ezért felújításra szorul. Az egészségügyi alapellátáshoz, valamint az alapfokú oktatási feladatok ellátásához szükséges megfelelő szakemberek hiányoznak	Az önkormányzati épület felújításával, a vonzóvá tételével az önkormányzat tudna biztosítani, hogy a környék egészségügyi alapellátásához, valamint az alapfokú oktatási feladatok ellátásához szükséges megfelelő szakemberek tudjanak letelepedni.	településfejlesztési koncepció, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Folyamatos pályázatfigyelés, pályázatok készítése	önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése, korszerű önkormányzati tulajdonban lévő épületek kialakítása, lakosság számára az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok megfelelő módon történő biztosítása	pályázati forrás kihasználása, önkormányzat költségvetése, helyi, illetve környékbeli vállalkozók foglalkoztatása	folyamatosan fenntartható	nem releváns
2	Családok egészségének védelme, egészségügyi alapellátás fejlesztése	a háziorvosi ellátás színvonalának javítása, gyermekorvosi ellátás lehetőségének újbóli biztosítása infrastrukturális fejlesztés, energiahatékonyság kialakítása és eszköz beszerzés az egészségház és védőnői szolgálat épületében	Az önkormányzat az érintett szakemberek bevonásával célul tűzi ki, hogy növeli az elkövetkezendő években a gyermekek, családok egészségügyi ellátásának javítását szolgáló hozzáférés esélyeit az infrastrukturális beruházásokkal.	költségvetési koncepció, gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	erőforrások megteremtése, pályázat figyelése, pályázatok benyújtás,	önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	A helyben élők helyben járhatnak orvoshoz, helyben vegyék igénybe az ellátásokat, melyhez szükséges az egészségház és a védőnői szolgálat épületének infrastrukturális fejlesztése, energiahatékonyságának javítása	pénzügyi erőforrások, pályázati erőforrások feltárása	A helyben élők a helyben járhatnak orvoshoz, helyben vegyék igénybe az ellátásokat, melyhez szükséges az egészségház és a védőnői szolgálat épületének infrastrukturális fejlesztése, energiahatékonyságának javítása	a környék településeivel történő együttműködésben történő együttműködés benyújtása

			Célunk elérni, hogy a településen megfelelő infrastruktúrával rendelkező egészségügyi ellátás legyen									
3	Önkormányzati tulajdonú középületek felújítása	A közösségi szolgáltatást biztosító épületek átalakítása és felújítása szükséges, hogy a korszerűsítésük hatására a lakosság teljes igényének kielégítését szolgálják		településfejlesztési koncepció, gazdaság program, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat figyelés, pályázat készítés, pályázat tervezés, összehangolt együttműködés	önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap)	31. Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése, korszerű önkormányzati tulajdonban lévő épületek kialakítása, lakosság számára az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok megfelelő módon történő biztosítása	pályázati forrás felhasználása, önkormányzat költségvetése, helyi, illetve környékbeli vállalkozók foglalkoztatása	folyamatosan fenntartható, csak pályázat esetén megvalósítható	nem releváns
4	Generációk közelítése kültéri közösségi tér kialakítása	Nemzedékek közötti kapcsolatok javítása, hagyományőrző, közösségépítő és kulturális programok segítségével a szabad levegőn, hogy szorosabb kapcsolat alakuljon ki a egymástól távol álló generációk között. Ezáltal a fiatalok ismeretanyaga bővüljön és az idősebb generáció elszigetelődése enyhül, a generációk és az emberek közelednek egymáshoz	Nemzedékek közötti kapcsolatok javítása, hagyományőrző, közösségépítő és kulturális programok segítségével a szabad levegőn, hogy szorosabb kapcsolat alakuljon ki a egymástól távol álló generációk között. A fiatalok ismeretanyaga bővüljön és az idősebb generáció elszigetelődése enyhül, a generációk és az emberek közeledjenek egymáshoz. Esetlegesen a kertben megtermelt javak adás-vétele a község lakói között.			Hagyományőrző délutánok, kulturális és egyéb programok szervezése, amelyeken az idősek és fiatalok együtt a szabad levegőn, nem zárt térben tevékenykedhetnek. Megismerik egymás érdeklődési körét, átadhatják egymásnak tapasztalataikat. Felismerhetik egymás gondjait, életszemléletét, ismereteik bővülnek, ezáltal a generációk egymás segítőjévé válhatnak. Közelednek egymáshoz, az idősek hasznosnak érezhetik magukat. Kertben megtermelt javakat és a kertművelés tapasztalatait az idősek átadhatják a fiatalok számára	önkormányzat, családok	2023. 12. 31. (vasárnap)	31. önkormányzati adatok igénybevétele, helyszínek számbavétele, önkormányzati költségvetés	folyamatosan fenntartható	nem releváns	

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkanélküliség csökkentése	munkanélküliek száma magas a településen és egyre emelkedik	csökkenteni a munkanélküliek számát, pályakezdő munkanélküliek számának feltárása, képzési és átképzési lehetőségek, gyakorlati helyek keresése, biztosítása, közfoglalkoztatás bővítése	költségvetési koncepció	Időszügi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	igények felmérése, képzési helyek, felkeresése képzésekre jelentkezés	polgármester, önkormányzat, munkaügyi központ	2023. 12. 31. (vasárnap) módosítva	kevesebb munkanélküli	humán, pénzügyi erőforrás	folyamatosan fenntartható	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Nyári táborok szervezése	A nyári szünetben a gyerekek napközbeni felügyelete sok esetben nem megoldott	Gyermek biztonságos felügyeletének megszervezése, nem szabadidő hasznos eltöltése, tartalmas programok szervezése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakulása	gazdasági program	Magyar Nemzeti Településfejlesztési Stratégia (2030) "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	igényfelmérés után az önkormányzat a helyi iskolák pedagógusai valamint önkéntes intézménye középiskolások és felsőfokú tanulmányokat folytató fiatalok részvételével nyári tábor szervez	kulturális szakember, önkormányzat vezetői	2023. 12. 31. (vasárnap)	megfelelő helység megléte, igénylők számának növekedése, résztvevők száma	humán erőforrás, pályázatok kihasználása	folyamatosan fenntartható	nem releváns
2	Kisgyermekes családok, fiatalok részére hasznos szabadidő eltöltést támogató infrastruktúra létrehozása	A gyermekek száma növekszik a településen. A minőségi, mindent kielégítő játszótér a község védett övezetében nélkülözhetetlen. A nagyobbak és a felnőttek részére sportolási, egészséges életmód esélyét jelentősen növelné akár ugyanezen a helyen egy korszerű kültéri Fitnesz park létrehozása	A gyermekek, családok és fiatalok részére a szabadidő hasznos szabadterei kielégítő játszótér a kikapcsolódást szolgáló fejlesztések, a többgenerációs játszótér, kondipark, fitnesz park kialakítása	Településfejlesztési koncepció	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2025) Magyar Falu Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat figyelése, igényfelmérés, infrastrukturális, műszaki háttér, pénzügyi és humán erőforrás számbavétele, pénzügyi források megteremtése	önkormányzat, családok, szülők, intézményvezetők	2023. 12. 31. (vasárnap)	igénybe vevők száma	pályázati források kihasználása, pénzügyi, műszaki erőforrások	pályázat esetén megvalósítható	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Krizishelyzetbe került nők, családok elhelyezésének	településünkön a krizishelyzetben került nő, családok elhelyezése nincs	a krizishelyzetbe került nők számára anyaoththoni ellátás biztosítása	költségvetési koncepció	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	felmérést kell készíteni a környékben adódó lehetőségekről,	önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap) módosítás	megállapodás megkötése szombathelyi anyaoththonnal és sikeres	pályázati forrás, saját pénzügyi forrás, a célak megfelelő épület	csak az önkormányzatok összefogásával valósítható meg	csak a környező települések vagy kistérséget

	biztosítása	megoldva, anyaoththoni ellátást nem lehet igénybe venni				egyeztetés a környék településeivel, képviselő, gesztor település kijelölése			pályázati lehetőség			alkotó önkormányzatok összefogásával oldható meg, a már működő krízisközpontok tapasztalatainak értékelése, egyeztetés egyéb intézményekkel
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Idős emberek élethelyzetének javítása	nem ismert az idők élethelyzete	idős emberek életkörülményeinek javítása, ház körüli munkák elvégzése, adatgyűjtés, helyi igények felmérése, segítőszolgálat szervezése, önkéntesek felkutatása, folyamatos kapcsolattartás a rászoruló időkkel, falugondoki szolgálat létrehozása	gazdasági program, költségvetési koncepció	Magyar Falu Program, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	segítségre szorulókat, igényeket, felkutatása, önkéntesek, segítőket, önkéntesek, fiatalok 50 órás kötelező önkéntes munkájának igénybevétele, segítségnyújtás a házi- és a ház körüli munkákban, bevásárlásban	önkormányzat, házi orvos, szociális ügyintéző, egyház, önkéntesek	2023. 12. 31. (vasárnap)	igénylők idők nyilvántartása, önkéntesek irányítása, elvégzett munkájukról beszámoló, folyamatos kapcsolattartás az időkkel	humán, pályázati források igénybevétele, pénzügyi és erőforrások	folyamatosan fenntartható	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Mozgáskorlátozottak közlekedésének könnyítése, belterületi utak, járdák felújítása	községünkben a járdák és utak helyenként tönkrementek és nem csak a mozgáskorlátozottak és idők, hanem mindenki számára gondot jelent a közlekedés	Biztonságos közlekedés megteremtése mindenki számára	településfejlesztési koncepció, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Településfejlesztési Stratégia (2030) Magyar Falu Program	felmérés elkészítése a javítandó, felújítandó területekről, költségvetés készítése, pályázati lehetőségek figyelése, pályázat benyújtása, tervek elkészíttetése, engedélyezési eljárás lefolytatása, pályázati lehetőségek igénybevétele	önkormányzat	2023. 12. 31. (vasárnap) módosítva	felmérések nyilvántartásának megléte, pályázati lehetőség, anyagi források megteremtése, felújított belterületi járdák és utak hossza	pályázati források kihasználása, lebonyolító személy, környező és helyi vállalkozók igénybevétele	Csak sikeres pályázat esetén megvalósítható, folyamatosan fenntartható	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

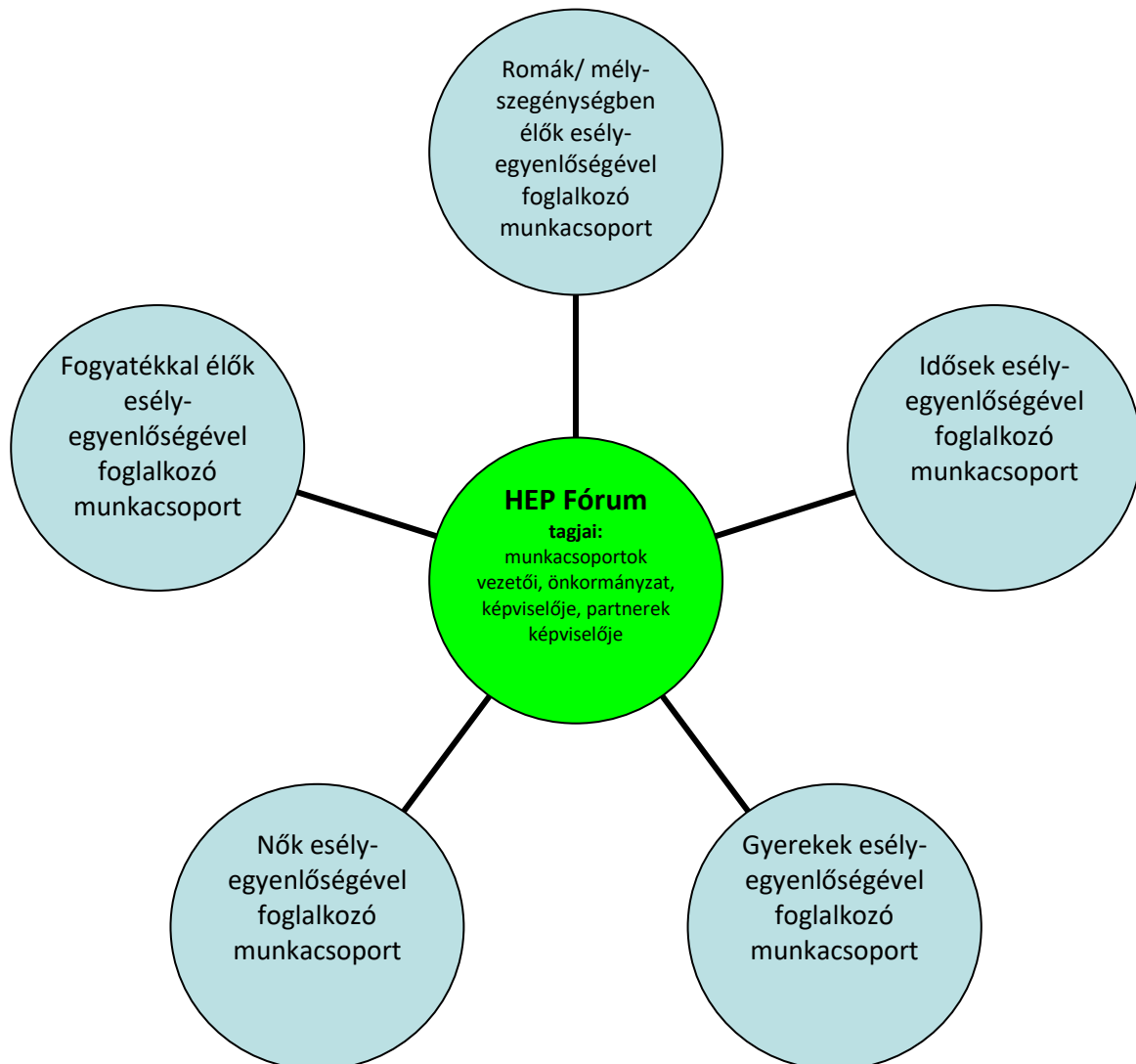
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,

- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

<h3>3.6 Érvényesülés, módosítás</h3>

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Rum község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Rum község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és az 58/2022. (XII. 8.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Rum, 2022. december 8.

Beni Ferenc
polgármester